

REPUBLIKA SRPSKA
**Agencija za osiguranje Republike Srpske
Banja Luka**

Bana Milosavljevića 8/II
e-mail:kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
tel/faks: +387 51 228-910, 228-920

REPUBLIC OF SRPSKA
**The Insurance Agency of Republic of Srpska
Banja Luka**

St. Bana Milosavljevića 8/II
e-mail:kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
phone/fax: +387 51 228-910, 228-920

IZVJEŠTAJ
o radu Agencije za osiguranje Republike Srpske
za period od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine

Broj: UO - 8/25
Datum: 29.05.2025. godine

Banja Luka, april 2025. godine

S A D R Ž A J

UVODNA RIJEČ	4
1. AGENCIJA ZA OSIGURANJE REPUBLIKE SRPSKE	6
1.1. Misija, vizija i ciljevi.....	6
1.2. Nadležnosti Agencije	7
1.3. Organi upravljanja i organizaciona struktura.....	9
1.3.1. <i>Organi upravljanja</i>	9
1.3.2. <i>Organizaciona struktura</i>	10
1.4. Zakonodavni okvir	12
2. REGULATORNE I NADZORNE AKTIVNOSTI AGENCIJE	13
2.1. Regulatorne aktivnosti	13
2.2. Nadzorne aktivnosti i licenciranje.....	16
2.2.1. <i>Izdavanje dozvola za rad i izdavanje drugih odobrenja</i>	16
2.2.2. <i>Nadzorne aktivnosti</i>	19
2.2.2.1. <i>Posredni nadzor</i>	20
2.2.2.2. <i>Neposredni nadzor</i>	24
2.2.2.3. <i>Mjere nadzora</i>	25
3. AKTIVNOSTI U VEZI SA ZAŠTITOM POTROŠAČA U OSIGURANJU	29
3.1. Ombudsman u osiguranju	29
3.1.1. <i>Aktivnosti u vezi sa prigovorima/zahtjevima za vansudsko rješavanje sporova iz osiguranja</i>	31
3.1.2. <i>Edukacija potrošača u osiguranju</i>	34
3.1.3. <i>Unapređenje regulatornog okvira</i>	35
3.1.4. <i>Druge aktivnosti Ombudsmana u osiguranju od značaja za korisnike usluga osiguranja</i>	36
4. UNAPREĐENJE RADA I SARADNJA SA DRUGIM INSTITUCIJAMA.....	38
4.1. Unapređenje supervizorskih praksi.....	38
4.2. Unapređenje tržišta obaveznog osiguranja od autoodgovornosti– Aktivnosti u vezi sa postepenim uvođenjem sistema slobodnog određivanja cijena/premija	40
4.3. Informacioni sistem Agencije	42
4.4. Saradnja sa drugim institucijama	45
4.4.1. <i>Saradnja sa domaćim institucijama</i>	45

4.4.2. <i>Saradnja sa inostranim institucijama</i>	48
4.5. Edukacija i povećavanje javne svijesti o značaju osiguranja	50

Tabele

Tabela 1: Struktura zaposlenih prema nivou obrazovanja	10
Tabela 2: Specijalistička i stručna znanja zaposlenih	11
Tabela 3: Pregled izdatih dozvola, te upisa i brisanja iz registra učesnika na tržištu osiguranja, u periodu od 01.01. do 31.12.2024. godine	18
Tabela 4: Saglasnosti, upisi promjena podataka u registrima kod Agencije, mišljenja i potvrde, u periodu od 01.01. do 31.12.2024. godine	19
Tabela 5: Informacije/analize i mišljenja iz kontinuiranog nadzora u periodu od 01.01. do 31.12.2024. godine	21
Tabela 6: Izrečene mjere nadzora, izdati prekršajni nalozi i podneseni zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka, u periodu od 01.01. do 31.12. 2024. godine	26
Tabela 7: Struktura prigovora / zahtjeva po vrstama osiguranja.....	31
Tabela 8: Pregled rješavanja Ombudsmana po prigovorima / zahtjevima za vansudsko rješavanje spora i drugim pisanim podnescima.....	34

Grafikoni

<i>Grafikon 1:</i> Organizaciona struktura Agencije	10
<i>Grafikon 2:</i> Prigovori u periodu 2020 – 2024. godina	31
<i>Grafikon 3:</i> Prigovori po vrstama osiguranja	32
<i>Grafikon 4:</i> Predmet prigovora	32
<i>Grafikon 5:</i> Vrste akata Ombudsmana	33
<i>Grafikon 6:</i> Akti Ombudsmana	34

UVODNA RIJEČ

Agencija za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Agencija) je osnovana zakonom, kao samostalni i nezavisni regulatorno – nadzorni organ koji djeluje u cilju zaštite prava i interesa osiguranika, trećih oštećenih lica, korisnika osiguranja i članova dobrovoljnih penzijskih fondova, te opšteg unapređenja tržišta osiguranja i dobrovoljnog penzijskog osiguranja (u daljem tekstu: tržište osiguranja).

U skladu sa zakonskim okvirom, nadležnosti Agencije se mogu grupisati na regulatorne, nadzorne, te nadležnosti zaštite i edukacije potrošača u osiguranju. Takođe, u svrhu efikasnog ispunjavanja svojih zakonskih nadležnosti, Agencija kontinuirano provodi i aktivnosti unapređenja nadzornih procesa i saradnje sa drugim institucijama. Pregled aktivnosti koje je Agencija provodila, u 2024. godini, dat je u ovom izvještaju.

Regulatorne aktivnosti Agencije imaju za cilj očuvanje stabilnosti i razvoj sektora osiguranja u Republici Srpskoj, a u izvještajnom periodu bile su usmjerene na unapređenje registara koje vodi Agencija u smislu propisivanja obaveze vođenja podataka o svim organizacionim dijelovima društava za osiguranje, uz pojednostavljivanje procedura za registraciju istih u registrima Agencije. Takođe, zahtjevi vezani za imenovanja lica na značajnim položajima u društvima za osiguranje podignuti su na viši nivo, uz uvođenje obaveze godišnjeg dostavljanja izvoda iz kaznene evidencije, odnosno uvjerenja o nekažnjavanju za sva lica na značajnim položajima u društvima za osiguranje. Nadalje, propisana su pravila i tzv. dodatnog nadzora nad grupacijama osiguravača. Poseban akcenat u okviru regulatornih aktivnosti bio je i na donošenju podzakonskih akata na osnovu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju¹. U svrhu usklađivanja sa odredbama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti² donesen je podzakonski akt kojim se detaljnije propisuje postupak procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, faktori rizika koje obveznici iz oblasti osiguranja i dobrovoljnog penzijskog osiguranja trebaju da razmotre pri procjeni rizika od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

U cilju daljeg razvoja nadzornih procesa, poseban značaj je dat standardizaciji obuhvata podataka koje učesnici na tržištu osiguranja dostavljaju putem propisanih nadzornih i statističkih izvještaja, te pripremnim aktivnostima za implementaciju IFRS 17 i IFRS 9, uključujući i provođenja istraživanja o nivou spremnosti društava za osiguranje za primjenu ovih standarda finansijskog izvještavanja. Započete su i aktivnosti na sprovođenju drugog stres testa sektora osiguranja Republike Srpske.

Nadzor učesnika na tržištu osiguranja, u 2024. godini, obavljan je putem posrednog i neposrednog nadzora. Posredni nadzor je obavljan kroz kontinuirano praćenje i analizu stanja i trendova na tržištu osiguranja, izvršenja naloženih mjera, načina rada i finansijskog položaja učesnika na tržištu osiguranja. U izvještajnom periodu pokrenuto je 19 novih nadzora i to: 1

¹ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 1/24

² „Službeni glasnik BiH“, broj: 13/24

posredni vanredni nadzor, te 11 redovnih i 7 vanrednih neposrednih nadzora učesnika na tržištu osiguranja. Fokus vanrednih nadzornih aktivnosti bio je na primjeni uslova i tarifa neživotnih osiguranja kod ugovora zaključenih u postupcima javnih nabavki, te poslovanju preduzetnika u osiguranju, dok se redovni nadzor zasnivao na Planu nadzora za 2024. godinu. Na osnovu aktivnosti neposrednog i posrednog nadzora izricane su nadzorne mjere koje su imale za cilj očuvanje finansijskog položaja društava za osiguranje i zaštitu interesa osiguranika i korisnika osiguranja.

Aktivnosti Agencije na međunarodnoj identifikaciji kao jedine institucije nadležne za nadzor osiguranja i dobrovoljnog penzijskog osiguranja u Republici Srpskoj, a koja je nezavisna od bilo koje institucije BiH, rezultiralo je prijemom Agencije u punopravno članstvo u Međunarodnoj asocijaciji supervizora u osiguranju (International Association of Insurance Supervisors – IAIS) i Međunarodnoj organizaciji penzijskih supervizora (International Organisation of Pension Supervisors – IOPS).

Agencija je završila i aktivnosti samoprocjene usklađenosti sa osnovnim principima osiguranja (Insurance Core Principles – ICPs), koja se provodi u okviru projekta tehničke pomoći Svjetske banke: *Finance for Development Trust Fund (F4D TF): Insurance Core Principles*. Treba istaći da se ovaj projekt, odnosno samoprocjena usklađenosti sa ICPs vrši odvojeno za Republiku Srpsku i odvojeno za FBiH, u skladu sa uspostavljenim supervizorskim ovlašćenjima i nadležnostima po entitetima u BiH.

Organizovana je edukacija i ispitni rok za polaganje stručnog ispita, koji je potreban za dobijanje ovlašćenja za obavljanje poslova zastupnika u osiguranju i brokera u osiguranju, i to jedan redovni i dva vanredna ispitna roka. Edukacija je obuhvatala program predviđen propisima, a stručni ispit je u redovnom roku položilo 35 kandidata, a u vanrednim rokovima 59 kandidata.

Agencija je djelovala i u okviru aktivnosti Komiteta za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske, a nastavljena je već uspostavljena saradnja i izvještavanje u procesu pridruživanja i pristupanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji.

Direktor
Agencije,
Draženka Janjanin

1. AGENCIJA ZA OSIGURANJE REPUBLIKE SRPSKE

Agencija je osnovana 2006. godine Zakonom o društvima za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 17/05, 01/06, 64/06, 74/10, 47/17 i 58/19).

Agencija je samostalna neprofitna institucija Republike Srpske, koja za svoj rad odgovara Narodnoj skupštini Republike Srpske. Sjedište Agencije je u Banjoj Luci.

1.1. Misija, vizija i ciljevi

Misija Agencije je provođenje efikasne regulacije i nadzora sektora osiguranja, odnosno:

- osiguranja (društva za osiguranje, zastupnici i brokeri³ u osiguranju) i
- dobrovoljnog penzijskog osiguranja (društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima i dobrovoljni penzijski fondovi),

s ciljem zaštite i obezbjeđenja povjerenja osiguranika, trećih lica, korisnika osiguranja i članova dobrovoljnih penzijskih fondova, uz stvaranje uslova za stabilno i transparentno funkcionisanje tržišta osiguranja u Republici Srpskoj.

Vizija je kontinuirani razvoj Agencije, kao nezavisnog i modernog regulatora i nadzornog tijela u skladu sa najboljom praksom i međunarodnim standardima u ovoj oblasti.

Agencija usklađuje pravila poslovanja i rada učesnika na tržištu osiguranja (društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, filijale društava za osiguranje sa sjedištem u FBiH, zastupnici i brokeri u osiguranju, društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima i Zaštitni fond Republike Srpske), kao i pravila i principe nadzora sa međunarodno prihvaćenim standardima nadzora u osiguranju. Agencija vrši nadzor i preduzima mjere potrebne da se obezbijedi zakonitost rada i poslovanja učesnika na tržištu osiguranja.

U saradnji sa učesnicima na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj, Agencija preduzima aktivnosti u cilju podizanja svijesti o potrebi stalnog unapređivanja poslovanja i povećavanja nivoa usklađenosti sa standardima i propisima u osiguranju.

Djelovanjem Agencije na ovim osnovama stvaraju se pretpostavke da se u Republici Srpskoj izgradi stabilno, uređeno i efikasno tržište osiguranja, koje korisnicima obezbjeđuje usluge osiguranja na kvalitetan, pouzdan i transparentan način.

Osnovni principi na kojima se zasniva funkcionisanje Agencije su:

- ekonomičan i efikasan pristup regulaciji i nadzoru,
- objektivan i nepristrasan pristup u provođenju nadzora,
- standardizacija nadzornih procedura i
- transparentnost u obavljanju aktivnosti.

³ Prema Zakonu o zastupanju u osiguranju i posredovanju u osiguranju i reosiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 47/17), posredovanje u osiguranju obavljaju brokeri u osiguranju (fizička lica i brokerska društva u osiguranju).

Strateški ciljevi Agencije su:

- izgradnja kompetentnosti u nadzoru i otvorenost ka konstruktivnoj interakciji sa svim zainteresovanim stranama,
- stimulisanje konkurentskog okruženja i pomoć u razvoju samoregulacije učesnika na tržištu osiguranja,
- regulacija i nadzor zasnovani na riziku - postepeno unapređivanje pristupa nadzoru pomjeranjem fokusa, sa naknadne kontrole zakonitosti poslovanja, na nadzor koji se bazira na procjeni rizika u poslovanju nadziranih lica i na upravljanju tim rizicima,
- održavanje aktivne pozicije u BiH, primjena EU i drugih međunarodnih standarda,
- povećanje povjerenja javnosti u usluge i proizvode osiguranja i dobrovoljnog penzijskog osiguranja,
- izgrađivanje efektivne politike u oblasti razvoja i upotrebe ljudskih resursa,
- optimizacija procesa, procedura i razvoja u vezi sa upotrebom informacionih tehnologija.

1.2. Nadležnosti Agencije

U skladu sa zakonskim okvirom, nadležnosti Agencije mogu se grupisati na regulatorne, nadzorne, te nadležnosti zaštite i edukacije potrošača u osiguranju.

Agencija u okviru svojih regulatornih nadležnosti:

- donosi podzakonske propise (pravilnike, odluke, naredbe, uputstva i smjernice),
- analizira postojeću podzakonsku regulativu, sa aspekta promjena zakonskog okvira i tržišnih okolnosti,
- pokreće inicijative za promjenu zakona iz oblasti osiguranja, dobrovoljnog penzijskog osiguranja i zakona iz drugih oblasti koji su od značaja za očuvanje stabilnosti i razvoj sektora osiguranja,
- učestvuje u izradi transpozicionih i korelacionih tabela u odnosu na direktive EU iz oblasti osiguranja i dobrovoljnog penzijskog osiguranja, u saradnji sa drugim nadležnim organima i
- aktivno učestvuje i provodi procjenu usklađenosti domaće regulative sa Osnovnim principima osiguranja (ICPs), izdatim od Međunarodne asocijacije supervizora u osiguranju (IAIS) u saradnji sa eksternim konsultantima.

Nadzorne nadležnosti Agencije su:

- nadzor ispunjenosti uslova za izdavanje dozvole za rad društvima za osiguranje i društvima za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, te nadzor nad organizovanjem i upravljanjem dobrovoljnim penzijskim fondom/vima,

- nadzor ispunjenosti uslova za ovlašćenje i upis u registar zastupnika i brokera u osiguranju, uključujući i organizaciju stručnih ispita za obavljanje poslova zastupanja i posredovanja u osiguranju,
- nadzor ispunjenosti uslova za izdavanje ovlašćenja za obavljanje aktuarskih poslova i upis u registar ovlašćenih aktuara,
- nadzor ispunjenosti uslova za izdavanje raznih odobrenja/saglasnosti učesnicima na tržištu osiguranja,
- posredni nadzor (pravni, finansijsko - računovodstveni i aktuarski) učesnika na tržištu osiguranja, na osnovu analize izvještaja i druge dokumentacije koju učesnici na tržištu osiguranja dostavljaju Agenciji,
- neposredni nadzor nad učesnicima na tržištu osiguranja,
- nadzor nad poslovanjem Zaštitnog fonda Republike Srpske,
- vođenje propisanih registara društava za osiguranje, zastupnika i brokera u osiguranju, ovlašćenih aktuara, društava za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima i dobrovoljnih penzijskih fondova,
- razmjena informacija iz oblasti nadzora sa drugim regulatorima finansijskog tržišta u Republici Srpskoj i Federaciji BiH,
- saradnja i razmjena informacija sa institucijama supervizije osiguranja iz zemalja EU i neposrednog okruženja, te po pozivu koledža supervizora, a u cilju provođenja nadzornih aktivnosti društava za osiguranje koja posluju u okviru grupacija osiguravača i
- razvoj informacionog sistema Agencije s ciljem efikasnijeg provođenja nadzornih aktivnosti.

Nadležnosti Agencije vezane za zaštitu i edukaciju potrošača u osiguranju su:

- praćenje postojanja i primjene internih procedura za prodaju osiguranja (zaključivanje ugovora) u društvima za osiguranje, te za rješavanje odštetnih zahtjeva i zahtjeva za isplatu osiguranih suma i suma osiguranja,
- podsticaj jačanju povjerenja javnosti u usluge osiguranja (putem Ombudsmana, edukacijom, preventivnim djelovanjem i drugim aktivnostima),
- podizanje javne svijesti o koristima i potrebama za osiguranjem, kao i rizicima pokrivenim osiguranjem,
- edukacija različitih kategorija potrošača na tržištu osiguranja,
- informisanje nadležnih organa i javnosti o radu Agencije i stanju na tržištu osiguranja i
- saradnja sa drugim nadzornim organima finansijskog sektora Republike Srpske, radi očuvanja njegove efikasnosti, stabilnosti i obezbjeđenja zaštite prava svih korisnika finansijskih usluga, u skladu sa Zakonom o Komitetu za koordinaciju nadzora

finansijskog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 49/09).

U svrhu efikasnog ispunjavanja svojih zakonskih nadležnosti, Agencija kontinuirano provodi i aktivnosti unapređenja rada i saradnje sa drugim institucijama i edukacije učesnika na tržištu osiguranja.

1.3. Organi upravljanja i organizaciona struktura

1.3.1. Organi upravljanja

U skladu sa odredbama Zakona o društvima za osiguranje, organi upravljanja i rukovođenja Agencije su Upravni odbor i direktor.

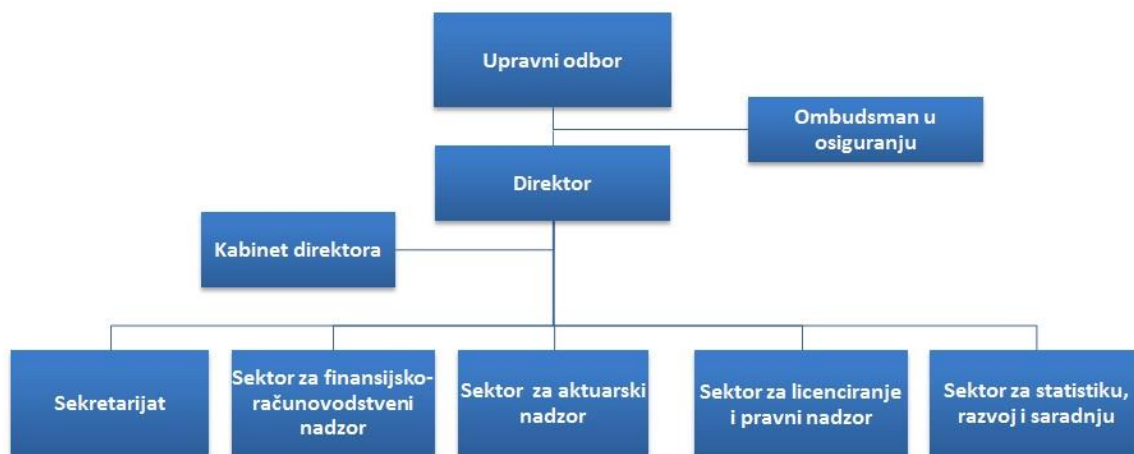
Upravni odbor se sastoji od predsjednika i četiri člana, koje na prijedlog Vlade Republike Srpske imenuje i razrješava Narodna skupština Republike Srpske.

Zbog isteka mandata i kompletiranja sastava Upravnog odbora Agencije, Odlukama Narodne skupštine Republike Srpske od 28. maja 2024. godine („Službeni glasnik Republike Srpske, broj: 49/24) za predsjednika Upravnog odbora Agencije imenovan je Goran Račić, dok su za članove Upravnog odbora Agencije imenovani Boško Mekinjić, Milan Marković i Vedrana Vrhovac. Član Upravnog odbora je i Dejan Jeremić koji je za člana Upravnog odbora imenovan Odlukom Narodne skupštine Republike Srpske od 22. februara 2022. godine („Službeni glasnik Republike Srpske, broj: 19/22).

Direktora Agencije, na prijedlog Vlade Republike Srpske, imenuje Narodna skupština Republike Srpske. Direktor Agencije vodi poslovanje Agencije, zastupa i predstavlja Agenciju, odgovoran je za zakonit rad i poslovanje, organizuje aktivnosti Agencije i obavlja druge poslove, koji su zakonskim okvirom i Statutom stavljeni u nadležnost direktora. Direktor Agencije Draženka Janjanin je na prijedlog Vlade Republike Srpske imenovana Odlukom Narodne skupštine Republike Srpske, broj: 02/1-021-1495/23 od 22.12.2023. godine ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 114/23).

1.3.2. Organizaciona struktura

Organizaciona struktura Agencije daje se u nastavku.

Grafikon 1: Organizaciona struktura Agencije

Organizacionu strukturu čine:

- Kabinet direktora,
- Sekretarijat,
- Sektor za finansijsko-računovodstveni nadzor,
- Sektor za aktuarski nadzor,
- Sektor za licenciranje i pravni nadzor,
- Sektor za statistiku, razvoj i saradnju i
- Ombudsman u osiguranju.

U Agenciji je, na dan 31.12.2024. godine, bilo zaposleno 43 radnika, od čega je 39 zaposlenih ili 91% sa visokom stručnom spremom iz oblasti ekonomije, prava ili elektrotehnike.

U narednim tabelama daje se struktura zaposlenih u Agenciji:

Tabela 1: Struktura zaposlenih prema nivou obrazovanja

R.B.	Nivo obrazovanja	Profesionalni naziv	Broj zaposlenih
1.	SSS	ekonomski i administrativni tehničar	4
2.	VSS	dipl.ekonomista	21
		dipl.pravnik	9
		dipl.inž.el.tehnike	1
		dipl.informatičar	1
	Ukupno:		32
3.	Master/magistar	ekonomske nauke	7
UKUPNO:			43

Izvor: Agencija

Tabela 2: Specijalistička i stručna znanja zaposlenih

R.B.	Specijalistička i stručna znanja	Broj zaposlenih
1.	Ovlašćeni aktuari	3
2.	Ovlašćeni procjenjivači	3
3.	Ovlašćeni revizor	1
4.	Ovlašćeni interni revizor	5
5.	Ovlašćeni računovođa	3
6.	Vještak za ekonomsku oblast	4
7.	Pravosudni ispit	1

Izvor: Agencija

U skladu sa Planom edukativnih aktivnosti za 2024. godinu, zaposleni u Agenciji su učestvovali na domaćim i međunarodnim seminarima i simpozijumima kako na licu mjesta tako i u virtuelnom formatu, na aktuelne teme iz oblasti:

- razvoja i nadzora osiguranja
 - štete u osiguranju i reosiguranju,
 - izazovi implementacije Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 17,
 - makroekonomski rizici,
 - trendovi razvoja penzijskog osiguranja,
 - upravljanje klimatskim rizicima,
 - sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti,
 - upravljanje rizicima i adekvatnost kapitala,
 - likvidacija privrednih subjekata,
 - interna revizija – razmjena iskustava;
- prava osiguranja
 - prekršajno zakonodavstvo u BiH i regiji,
 - korporativno upravljanje;
- informacionih tehnologija (IT)
 - digitalna operativna otpornost,
 - jačanje “cyber” bezbjednosti;
- funcionisanja javne uprave
 - primjena Zakona o javnim nabavkama.

1.4. Zakonodavni okvir

Pravni okvir, kojim je uređen pravni status, nadležnosti i djelokrug rada Agencije, predstavljaju sljedeći zakoni:

- Zakon o društvima za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 17/05, 01/06, 64/06, 74/10, 47/17 i 58/19),
- Zakon o zastupanju u osiguranju i posredovanju u osiguranju i reosiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 47/17),
- Zakon o obaveznim osiguranjima u saobraćaju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 82/15, 78/20 i 1/24),
- Zakon o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 13/09 i 107/19) i
- Zakon o Komitetu za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 49/09).

Pored zakonskog okvira, Agencija donosi i podzakonske propise koji obezbjeđuju efikasnu primjenu zakona iz oblasti osiguranja.

Zakoni i podzakonski akti kojima je uređen sektor osiguranja, dostupni su na internet stranici Agencije (www.azors.rs.ba).

2. REGULATORNE I NADZORNE AKTIVNOSTI AGENCIJE

2.1. Regulatorne aktivnosti

Regulatorne aktivnosti Agencije imaju za cilj očuvanje stabilnosti i razvoj sektora osiguranja u Republici Srpskoj, a u 2024. godini su se odvijale kroz donošenje novih i unapređenje postojećih podzakonskih propisa iz oblasti osiguranja.

Shodno navedenom, u izvještajnom periodu, doneseni su sljedeći podzakonski akti:

- Odluka o zajedničkoj tarifi premija i cjenovniku za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 8/24),
- Uputstvo o razmjeni podataka o štetnicima između društava za osiguranje u Republici Srpskoj (objavljeno na internet stranici Agencije),
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja registra društava za osiguranje i filijala društava za osiguranje kod Agencije za osiguranje Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 37/24),
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o licima na značajnom položaju u društvu za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 37/24),
- Pravilnik o minimalnom sadržaju baza podataka i centralnoj elektronskoj evidenciji za obavezna osiguranja u saobraćaju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 37/24),
- Pravilnik o dodatnom nadzoru nad grupacijama osiguravača („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 55/24),
- Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o ulaganju sredstava društava za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 83/24),
- Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o zajedničkoj tarifi premija i cjenovniku za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 91/24),
- Pravilnik o postupku procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 114/24),
- Odluka o utvrđivanju i plaćanju doprinosa Zaštitnom fondu Republike Srpske u 2025. godini („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 114/24),
- Odluka o broju glasova članova skupštine Zašitnog fonda Republike Srpske za 2025. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 114/24),
- Uputstvo za popunjavanje nadzornih i statističkih izvještaja društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i filijala društava za osiguranje sa sjedištem u Federaciji BiH (objavljeno na internet stranici Agencije) i
- Uputstvo za popunjavanje statističkih, nadzornih i finansijskih izvještaja zastupnika i posrednika u osiguranju i reosiguranju (objavljeno na internet stranici Agencije).

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju⁴ propisano je da Upravni odbor Agencije donosi zajedničku tarifu premija i cjenovnik za osiguranje od autoodgovornosti čija primjena ne može biti duža od 31.12.2026. godine. Treba istaći da je

⁴ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 1/24

prethodni zakonski rok za primjenu zajedničke tarife premija i cjenovnik za osiguranje od autoodgovornosti istekao 14.10.2023. godine, te da do donošenja navedenih izmjena i dopuna zakona, odnosno novog podzakonskog akta, društva za osiguranje su primjenjivala sopstvene tarife i cjenovnike za osiguranje od autoodgovornosti na koje je prethodnu saglasnost, shodno zakonskim odredbama, dala Agencija. U izvještajnom periodu, a na osnovu navedenih izmjena i dopuna zakona donesena je Odluka o zajedničkoj tarifi premija i cjenovniku za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila u Republici Srpskoj, čijim stupanjem na snagu su prestale da važe sopstvene tarife osiguranja i cjenovnici društava za osiguranje u ovoj vrsti osiguranja. Ova odluka je donesena sa rokom važenja 01.01.2025. godine. Ističe se i da nije bilo promjena u visini i strukturi premije osiguranja od autoodgovornosti u odnosu na prethodnu odluku koja je regulisala ovu oblast, kao ni u odnosu na sopstvene tarife i cjenovnike društava za osiguranje. Nadalje, shodno zakonskim odredbama, Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o zajedničkoj tarifi premija i cjenovniku za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila u Republici Srpskoj produžen je rok važenja Odluke o zajedničkoj tarifi premija i cjenovniku za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila u Republici Srpskoj do 01.01.2026. godine. Razlog produženja navedene odluke je praćenje tržišta osiguranja od autoodgovornosti i procesa usklađivanja sa propisima EU, te odlaganje prelaska na tzv. „djelimičnu“ liberalizaciju prije zakonom određenog maksimalnog roka. Takođe, izmjenama navedene odluke otklonjen je tehničkih nedostatak, odnosno da se odredbe o bonusu i malusu ne odnose na prenosive tablice za koje je premija data u jednom iznosu osnovne premije.

Uputstvo o razmjeni podataka o štetnicima između društava za osiguranje u Republici Srpskoj je doneseno kao prateće uputstvo za primjenu odredbi ove odluke, koje regulišu pravo osiguranika na „bonus“, odnosno obavezu na „malus“ prilikom zaključenja ugovora o osiguranju od autoodgovornosti.

Donošenje Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja registra društava za osiguranje i filijala društava za osiguranje kod Agencije za osiguranje Republike Srpske proisteklo je iz potrebe propisivanja vođenja podataka o svim organizacionim dijelovima društava za osiguranje iz Republike Srpske i FBiH. Nadalje, pojednostavljene su procedure i dokumentacija koja je neophodna za registraciju organizacionih dijelova društava za osiguranje u registrima kod Agencije.

Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o licima na značajnom položaju u društvu za osiguranje uvedeno je da se lica na značajnom položaju licenciraju za svaki mandat, a ne samo kada se prvi put imenuju na određenu funkciju u društvu za osiguranje. Takođe, uvedena je obaveza društvu za osiguranje da dostavlja izvode iz kaznene evidencije (uvjerenje o nekažnjavanju) za sva lica na značajnom položaju, dok obavljaju funkcije na koje su imenovani, svake godine u decembru mjesecu. Pored navedenog, izmjene su izvršene u dijelu koji se odnosi na potrebne godine radnog iskustva i iskustva u rukovođenju, odnosno podignuti su zahtjevi za minimalne uslove u pogledu radnog iskustva u oblasti osiguranja, finansija ili prava, te u pogledu iskustva u rukovođenju za lica koja se imenuju na značajne položaje u društvima za osiguranje.

Na osnovu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju, donesen je Pravilnik o minimalnom sadržaju baza podataka i centralnoj elektronskoj evidenciji za obavezna osiguranja u saobraćaju, kojim je propisan minimalni sadržaj baza podataka u kojima društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i filijale društava za osiguranje sa sjedištem u FBiH prikupljaju, obrađuju i čuvaju lične i druge podatke u skladu sa članom 15. Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju, te sadržaj podataka centralne elektronske evidencije koju vodi Zaštitni fond Republike Srpske način i rokovi njihovog prikupljanja, čuvanja, vođenja i dostavljanja, kao i način pristupanja tim podacima.

Donošenje Pravilnika o dodatnom nadzoru nad grupacijama osiguravača proizašlo je iz potrebe ispunjavanja zahtjeva iz procesa evropskih integracija Bosne i Hercegovine, a u vezi sa Programom integrisanja BiH u EU. Ovim pravilnikom su identifikovani subjekti dodatnog nadzora iz grupacije osiguravača, obim dodatnog nadzora, obračun prilagođene adekvatnosti kapitala, te način i rokovi izvještavanja društva za osiguranje u grupi osiguravača. Naime, odredbom člana 71. Zakona o društvima za osiguranje, Agenciji je dato opšte ovlašćenje za dodatni nadzor društava za osiguranje u grupaciji osiguravača, bez detaljnijeg zakonskog regulisanja pojma grupacija osiguravača i ostalih minimalnih zakonskih zahtjeva. Nakon sagledavanja i analize ostalih zakonskih odredbi identifikovana je jedna situacija u kojoj grupacija osiguravača može biti subjekt dodatnog nadzora. Agencija će detaljnije regulatorno pristupiti ovom pitanju u skladu sa razvojem domaćeg zakonodavstva koje reguliše kako poslovanje društava za osiguranje, tako i finansijskih konglomerata uopšteno posmatrano, pri čemu će se u slučaju razvoja grupacija, te izražajnijih sistemskih i drugih rizika unapređivati propisi iz djelokruga Agencije, ali i inicirati shodne promjene zakonskog okvira.

Na osnovu inicijative Udruženje društava za osiguranje Republike Srpske, Agencija je donijela Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o ulaganju sredstava društava za osiguranje, a odnosi se na to da sredstva društva za osiguranje u rezervnom fondu Biroa zelene karte u BiH mogu služiti u cjelosti kao sredstvo za pokriće tehničkih rezervi, dok sredstva u fondu za naknadu šteta Biroa zelene karte u BiH mogu služiti kao sredstvo za pokriće tehničkih rezervi maksimalno do iznosa obračunatih rezervi za štete po zelenoj karti.

U cilju usklađivanja sa odredbama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti⁵ donesen je Pravilnik o postupku procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, kojim se propisuje postupak procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, faktori rizika koje obveznici iz oblasti osiguranja i dobrovoljnog penzijskog osiguranja trebaju da razmotre pri procjeni rizika od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Pravilnik propisuje minimum aktivnosti obveznika na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, pravila organizacije, upravljanje i odgovornost organa, funkcija i drugih zaposlenih kod obveznika, način provođenja mjera identifikacije i praćenja transakcija i aktivnosti klijenta, postupak procjene rizika cjelokupnog poslovanja i pojedinačne procjene rizika i upravljanje izdvojenim ili posebnim rizicima koji su karakteristični za poslovni model, proizvode ili usluge obveznika.

⁵ „Službeni glasnik BiH“, broj: 13/24

Odlukom o utvrđivanju i plaćanju doprinosa Zaštitnom fondu Republike Srpske u 2025. godini je propisan način utvrđivanja i obračuna doprinosa, te rokovi uplate doprinosa članova Zaštitnog fonda Republike Srpske. Ukupan i pojedinačan broj glasova članova Skupštine Zaštitnog fonda Republike Srpske za 2025. godinu, utvrđen na bazi obračunatih i uplaćenih doprinosa svih članova Zaštitnog fonda Republike Srpske za prethodnu godinu, propisan je Odlukom o broju glasova članova Skupštine Zaštitnog fonda Republike Srpske za 2025. godinu.

U cilju dalje standardizacije obuhvata podataka koje učesnici na tržištu osiguranja dostavljaju putem propisanih nadzornih i statističkih izvještaja donesena su dva uputstva, a to su: Uputstvo za popunjavanje nadzornih i statističkih izvještaja društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i filijala društava za osiguranje sa sjedištem u Federaciji BiH, te Uputstvo za popunjavanje statističkih, nadzornih i finansijskih izvještaja zastupnika i posrednika u osiguranju i reosiguranju.

2.2. Nadzorne aktivnosti i licenciranje

2.2.1. *Izdavanje dozvola za rad i izdavanje drugih odobrenja*

U periodu od 01.01. do 31.12.2024. godine, Agencija je, u skladu sa zakonskim ovlašćenjima, razmatrala i rješavala podnesene zahtjeve za:

- izdavanje dozvole za zastupanje u osiguranju, te za upis i brisanje iz Registra zastupnika u osiguranju – fizičkih lica i društava za zastupanje,
- izdavanje dozvole za posredovanje u osiguranju, te za upis i brisanje iz Registra brokera u osiguranju – fizičkih lica i brokerskih društava u osiguranju,
- izdavanje saglasnosti za izbor društva za reosiguranje sa sjedištem izvan BiH za zaključivanje ugovora o reosiguranju,
- izdavanje saglasnosti za izbor nezavisnog revizora društva za osiguranje i društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom,
- izdavanje saglasnosti društvu za osiguranje za emisiju akcija,
- izdavanje saglasnosti u vezi ulaganja sredstava društva za osiguranje,
- izdavanje saglasnosti za imenovanje lica na značajnom položaju u društvu za osiguranje i Zaštitnom fondu Republike Srpske,
- izdavanje dozvole za otvaranje filijale društva za osiguranje iz Republike Srpske u FBiH,
- izdavanje dozvole društvu za osiguranje iz Republike Srpske, koje je osnovalo filijalu u FBiH, za promjene podataka,
- izdavanje saglasnosti na statut i izmjene statuta društva za osiguranje i Zaštitnog fonda Republike Srpske,
- izdavanje saglasnosti društvu za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom na prospekt i skraćeni prospekt dobrovoljnog penzijskog fonda i na njegove izmjene.

Pored toga, Agencija je vršila upise promjena podataka u registrima, davala mišljenja u vezi s primjenom propisa iz osiguranja i dobrovoljnog penzijskog osiguranja, te izdavala izvode iz registara Agencije i potvrde/dokumente sa traženim podacima za potrebe učešća društava za osiguranje u postupcima javnih nabavki i u druge svrhe.

U vezi sa izdavanjem dozvola za rad, te upisa i brisanja iz registara, koje Agencija vodi u skladu sa zakonom, vođeno je 200 postupaka, a čija struktura je data u *Tabeli 3*.

U skladu sa zakonskim ovlašćenjima Agencija je, u izvještajnom periodu, razmatrala 95 zahtjeva za izdavanje saglasnosti i odobrenja učesnicima na tržištu osiguranju, izvršila 469 upisa promjena i upisa organizacionih dijelova u registrima, te izdala 33 mišljenja (tumačenja) u vezi sa primjenom propisa iz osiguranja i dobrovoljnog penzijskog osiguranja, 125 potvrda/dokumenata/izvoda iz registra za potrebe učešća društava za osiguranje u postupcima javnih nabavki, a što je predstavljeno u *Tabeli 4*.

Tabela 3: Pregled izdatih dozvola, te upisa i brisanja iz registra učesnika na tržištu osiguranja, u periodu od 01.01. do 31.12.2024. godine

R.B.	Opis	Broj	Subjekt/Napomena	Stanje na dan 31.12.2024. godine
1.	Izdavanje dozvola za zastupanje i posredovanje u osiguranju, te upis i brisanje iz Registara zastupnika i posrednika/brokera u osiguranju	83 zastupnika upisana u Registar zastupnika u osiguranju - fizička lica	<i>Aktuelni podaci o zastupnicima u osiguranju su dostupni na internet stranici Agencije</i>	602 zastupnika u osiguranju - fizička lica ⁶ od čega je 93 preduzetničke radnje
		74 zastupnika brisana iz Registra zastupnika u osiguranju – fizička lica		
		25 preduzetničkih radnji upisano u Registar zastupnika u osiguranju - fizička lica		
		4 preduzetničke radnje brisane iz Registra zastupnika u osiguranju - fizička lica		
		3 društva za zastupanje iz Republike Srpske upisana u Registar društava za zastupanje u osiguranju	MKD „Flex Credit“ d.o.o. Banja Luka „Bonitet BDR“ d.o.o. Banja Luka MKD „PRO FIN“ d.o.o. Istočno Sarajevo	20 društava za zastupanje u osiguranju iz Republike Srpske
		7 brokera u osiguranju upisano u Registar brokera u osiguranju – fizička lica	<i>Aktuelni podaci o brokerima u osiguranju su dostupni na internet stranici Agencije</i>	21 broker u osiguranju - fizička lica
		1 brokersko društvo iz Republike Srpske upisano u Registar brokerskih društava u osiguranju	„PRIME BROKER“ Brčko	7 brokerskih društava u osiguranju iz Republike Srpske
		3 filijale brokerskih društava iz FBiH upisane u Registar brokerskih društava – Podregistar brokerskih društava iz FBiH	„ANO“ d.o.o. podružnica I.Sarajevo „DIGITA“ d.o.o. podružnica I.Sarajevo „Brokers Team“ d.o.o. glavna filijala Banja Luka	5 filijala brokerskih društava za osiguranje iz FBiH

Izvor: Baza podataka Agencije

⁶ Broj registrovanih zastupnika upisanih u Registar zastupnika – fizička lica obuhvata i broj zastupnika registrovanih kao preduzetnička radnja za zastupanje u osiguranju

Tabela 4: Saglasnosti, upisi promjena podataka u registrima kod Agencije, mišljenja i potvrde, u periodu od 01.01. do 31.12.2024. godine

R.B.	Opis	Broj
1.	Saglasnost za zaključivanje ugovora o reosiguranju sa inostranim reosiguravačem	18 zahtjeva (pozitivno riješeni)
2.	Saglasnost za izbor nezavisnog revizora društva za osiguranje i društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom	15 zahtjeva (pozitivno riješeni)
3.	Saglasnost društvu za osiguranje za emisiju akcija: – povećanje osnovnog kapitala	1 zahtjev (pozitivno riješen)
4.	Saglasnost u vezi ulaganja sredstava društava za osiguranje	25 zahtjeva (pozitivno riješeni)
5.	Saglasnost za imenovanje lica na značajnom položaju u društvu za osiguranje i Zaštitnom fondu RS	23 zahtjeva (21 pozitivno riješen, 2 zahtjeva obustavljen postupak)
6.	Dozvola za otvaranje filijale društva iz RS u FBiH	1 zahtjev (pozitivno riješen)
7.	Dozvola društvu iz RS, koje je osnovalo filijalu u FBiH, za promjene podataka	7 zahtjeva (pozitivno riješeni)
8.	Saglasnost na statut i izmjene statuta društava za osiguranje i Zaštitnog fonda RS	4 zahtjeva (pozitivno riješeni)
9.	Saglasnost na prospekt i skraćeni prospekt dobrovoljnog penzijskog fonda i na njegove izmjene	1 zahtjev (pozitivno riješen)
10.	Upis promjena podataka u registrima kod Agencije	112 upisa
11.	Upis organizacionih dijelova društava za osiguranje u registar Agencije	357 upisa
12.	Mišljenja (tumačenja), odgovori i informacije u vezi sa primjenom propisa iz osiguranja i dobrovoljnog penzijskog osiguranja	33 mišljenja/informacije/odgovori na pitanja
13.	Potvrde/dokumenti/izvodi iz registra za potrebe učešća društava za osiguranje u postupcima javnih nabavki	125 potvrda/dokumenata/izvoda iz registra

Izvor: Baza podataka Agencije

2.2.2. Nadzorne aktivnosti

Nadzorne aktivnosti Agencije provode se prema standardizovanim supervizorskim metodologijama, koje se redovno revidiraju i usklađuju sa stečenim iskustvima u praksi i međunarodnim standardima supervizije osiguranja.

U izvještajnom periodu, nadzorne aktivnosti Agencije su se zasnivale na posrednom (u prostorijama Agencije) i neposrednom (u prostorijama učesnika na tržištu osiguranja) nadzoru poslovanja učesnika na tržištu osiguranja.

2.2.2.1. Posredni nadzor

Aktivnosti posrednog nadzora, u periodu od 01.01. do 31.12.2024. godine, obavljane su:

- kontinuiranom analizom finansijskih i drugih izvještaja, poslovne dokumentacije, te ostalih podataka i evidencija koje su učesnici na tržištu osiguranja dužni da vode ili da dostavljaju Agenciji, na način i u rokovima propisanim odredbama zakona i podzakonskih akata Agencije, odnosno kroz aktivnosti posrednog kontinuiranog nadzora i
- vanredno, na osnovu posrednih saznanja ili po prijavi o nesolidnom, nepravilnom ili nezakonitom poslovanju ili postupanju učesnika na tržištu osiguranja, kada Agencija ocijeni da postoji potreba za hitno djelovanje u cilju zaštite interesa osiguranika i trećih oštećenih lica, a nadzor je moguće operativno izvršiti bez neposrednog odlaska na lice mjesta – posredni vanredni nadzor.

a) Posredni kontinuirani nadzor

U okviru aktivnosti posrednog kontinuiranog nadzora sačinjen je veći broj informacija/analiza i mišljenja, prikazanih u *Tabeli 5*, a u kojima su:

- izvršene analize pojedinih segmenata poslovanja učesnika na tržištu osiguranja i
- identifikovani osnovni rizici u poslovanju pojedinih učesnika na tržištu osiguranja.

Navedene informacije/analize i mišljenja sadrže i prijedloge za dalje nadzorne aktivnosti i mjere Agencije.

Tabela 5: Informacije/analize i mišljenja iz kontinuiranog nadzora u periodu od 01.01. do 31.12.2024. godine

R.B.	Opis	Nadzirani subjekt
1.	Informacija o kapitalu i ispunjavanju zahtjeva adekvatnosti kapitala društava za osiguranje na dan 31.12.2023, 31.03.2024, 30.06.2024. i 30.09.2024. godine	Sva društva za osiguranje iz RS
2.	Informacija o obračunu i ulaganju sredstava za pokriće tehničkih rezervi na dan 31.12.2023, 31.03.2024, 30.06.2024. i 30.09.2024. godine	Sva društva za osiguranje iz RS
3.	Informacija o dostavljenim izvještajima o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja društava za osiguranje za 2023. godinu	Sva društva za osiguranje iz RS
4.	Informacija o izvršenoj analizi godišnjih poslovnih planova za 2024. godinu i srednjoročnih poslovnih planova društava za osiguranje	Sva društva za osiguranje iz RS
5.	Informacija o poštivanju propisa iz oblasti interne revizije i aktuarstva	Sva društva za osiguranje iz RS
6.	Informacija o dostavljenim mišljenjima ovlaštenih aktuara na finansijske izvještaje i godišnji obračun, politiku saosiguranja i reosiguranja i na ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda za 2023. godinu	Sva društva za osiguranje iz RS
7.	Informacija o izvršenoj kontroli sadržaja izvještaja o poslovanju društava za osiguranje za 2023. godinu	Sva društva za osiguranje iz RS
8.	Informacija o analizi mjesečnih izvještaja o premiji, štetama i likvidnosti društava za osiguranje za period 01.01. do 31.12.2023. godine, te mjesečnih izvještaja za 2024. godinu	Sva društva za osiguranje iz RS i filijale društava za osiguranje iz FBiH
9.	Informacija o troškovima sprovođenja osiguranja, režijskom dodatku, ostvarenoj premiji osiguranja, isplaćenim štetama i finansijskom rezultatu za period od 01.01. do 31.12.2023. godine i 01.01. do 30.06.2024. godine	Sva društva za osiguranje iz RS i filijale društava za osiguranje iz FBiH
10.	Informacija o zaključenim ugovorima o osiguranju u postupcima javnih nabavki u periodu 01.01. do 31.12.2023. godine	Sva društva za osiguranje iz RS i filijale društava za osiguranje iz FBiH
11.	Informacija o osnovnim pokazateljima poslovanja posrednika i zastupnika u osiguranju u periodu od 01.01. do 31.12.2023. godine	Svi zastupnici i brokери u osiguranju
12.	Informacija o osnovnim pokazateljima sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti kod obveznika provođenja mjera u periodu od 01.01. do 31.12.2023. godine	Obveznici provođenja mjera sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti
13.	Informacija o izvršenoj kontroli finansijskih, nadzornih i statističkih izvještaja za period 01.01. do 31.12.2023. godine	Zaštitni fond Republike Srpske
14.	Informacija o uočenim nepravilnostima u vezi sa ulaganjem sredstava za pokriće tehničkih rezervi i 50% minimalnog garantnog fonda, te adekvatnosti kapitala na dan 31.12.2023. godine	9 društava za osiguranje iz RS
15.	Informacija o uočenim nepravilnostima u vezi sa ulaganjem sredstava za pokriće tehničkih rezervi i 50% minimalnog garantnog fonda, te adekvatnosti kapitala na dan 31.03.2024. godine	6 društava za osiguranje iz RS
16.	Informacija - analiza ulaganja u nekretnine društva za osiguranje u svrhu izdavanja saglasnosti za korištenje nekretnina preko iznosa od 20% tehničkih rezervi	5 društava za osiguranje iz RS

R.B.	Opis	Nadzirani subjekt
17.	Informacija o neisplaćenim odštetnim zahtjevima društva za osiguranje na dan 29.02.2024. i 30.04.2024. godine	1 društvo za osiguranje iz RS
18.	Informacija o izvršenju rješenja u vezi isplate odštetnih zahtjeva društva za osiguranje	1 društvo za osiguranje iz RS
19.	Informacija o članstvu filijale društva za osiguranje iz FBiH u Zaštitnom fondu Republike Srpske	1 filijala društva za osiguranje iz FBiH
20.	Mišljenje na plan i program rada društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, a odnosi se na filijalu u FBiH	1 društvo za osiguranje iz RS
21.	Mišljenje na emisiju akcija	1 društvo za osiguranje iz RS
22.	Mišljenje na izbor ovlašćenog revizora	14 društava za osiguranje iz RS 1 društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom
23.	Mišljenje na program rada i izbor direktora	1 društvo za osiguranje iz RS Zaštitni fond RS
24.	Mišljenje na plan poslovanja	1 brokersko društvo u osiguranju iz RS 2 društva za zastupanje u osiguranju iz RS
25.	Mišljenje o sadržaju nacrt prospekta i skraćenog prospekta dobrovoljnog penzijskog fonda	Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom
26.	Informacija o osnovnim pokazateljima poslovanja za period 01.01. do 31.12.2023. i 01.01. do 30.06.2024. godine	Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom i dobrovoljni penzijski fond
27.	Informacija o prodajnim mjestima i zastupnicima/posrednicima u osiguranju sa kojima društvo za osiguranje ima zaključene ugovore (sa stanjem na dan 09.08.2024. godine), te podacima o obračunatoj premiji za period od 01.07.2023. do 09.08.2023. godine i za period od 01.07.2024. do 09.08.2024. godine	1 filijala društva za osiguranje iz FBiH
28.	Informacija o izvršenoj kontroli primjene propisa iz oblasti osiguranja u dijelu koji reguliše rokove izvještavanja i obavještavanja Agencije od strane društava za osiguranje za period 01.01. do 31.12.2023. godine	Sva društva za osiguranje iz RS i filijale društava za osiguranje iz FBiH
29.	Informacija o promjeni premije neživotnih osiguranja i kanalima prodaje za period 01.01. do 30.06.2024. godine	Sva društva za osiguranje iz RS i filijale društava za osiguranje iz FBiH
30.	Informacija o izvršenoj kontroli sadržaja programa rada i izvještaja o radu interne revizije u društvima za osiguranje za 2023. godinu	Sva društva za osiguranje iz RS
31.	Informacija o tekućim zaduženjima društava za osiguranje sa stanjem na dan 30.06.2024. godine prema podacima iz Centralnog registra kredita BiH	Sva društva za osiguranje iz RS
32.	Informacija o usklađenosti opštih akata društava za osiguranje iz oblasti računovodstva sa zakonskom i profesionalnom regulativom	Sva društva za osiguranje iz RS

R.B.	Opis	Nadzirani subjekt
33.	Informacija o uočenim nepravilnostima u vezi sa ulaganjem sredstava za pokriće tehničkih rezervi i 50% minimalnog garantnog fonda, te adekvatnosti kapitala na dan 30.06.2024. i 30.09.2024. godine	Sva društva za osiguranje iz RS
34.	Informacija o raspodjeli bruto premije osiguranja sa maksimalnim stopama režijskog dodatka, visini maksimalnog samopridržaja i dostavi planova investicione politike društava za osiguranje za 2024. godinu	Sva društva za osiguranje iz RS
35.	Informacija - analiza adekvatnosti obračunatih rezervi za štete u 2023. godini (RBNS i IBNR)	Sva društva za osiguranje iz RS
36.	Informacija o nedostacima uočenim u mišljenjima ovlašćenih aktuara, te mogućnostima za unapređenje kvaliteta i standardizaciju mišljenja ovlašćenih aktuara	Ovlašćeni aktuari

Izvor: Baza podataka Agencije

b) Posredni (vanredni) nadzor

Na osnovu informacija i analiza iz kontinuiranog posrednog nadzora, Agencija je pokrenula posredni vanredni nadzor kod 1 društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj. Predmet nadzora je primjena uslova i tarifa neživotnih osiguranja društva za osiguranje kod ugovora zaključenih sa ugovornim organima u postupcima javnih nabavki.

2.2.2.2. Neposredni nadzor**a) Neposredni (redovni) nadzor društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i filijala društava za osiguranje sa sjedištem u FBiH**

U skladu sa Planom redovnog nadzora za 2024. godinu, Agencija je pokrenula neposredni nadzor kod:

- 4 društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i
- 5 filijala društava za osiguranje sa sjedištem u FBiH.

U ovom izvještajnom periodu, nadzor je bio usmjeren na provjeru:

- rada organa upravljanja,
- ispunjavanja zakonskih zahtjeva za lica na značajnom položaju u društvu za osiguranje,
- zaključivanja ugovora o osiguranju - predugovorno i ugovorno informisanje osiguranika,
- ugovora o zastupanju i posredovanju u osiguranju, te poslovanja sa zastupnicima i posrednicima u osiguranju,
- finansijskog i računovodstvenog aspekta poslovanja (transakcije sa povezanim licima, procjena bilansnih i vanbilansnih pozicija sa aspekta primjene podzakonskog propisa Agencije, visina i pokrivenost troškova sprovođenja osiguranja, likvidnost, finansijski i drugi izvještaji),
- akata poslovne politike,
- procesa i ažurnosti rješavanja i isplate odštetnih zahtjeva i zahtjeva za isplatu osiguranih suma,
- politike saosiguranja i reosiguranja,
- obračuna margine solventnosti, kapitala i adekvatnosti kapitala,
- obračuna tehničkih rezervi,
- ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i 50% minimalnog garantnog fonda,
- primjene tarifa i uslova osiguranja kod zaključivanja ugovora o osiguranju i
- usklađenosti organizacije i poslovanja filijale društva za osiguranje sa sjedištem u FBiH sa zakonskim i podzakonskim aktima.

Pored navedenog, u ovom izvještajnom periodu završeno je i 8 redovnih nadzora učesnika na tržištu osiguranja koji su pokrenuti u 2023. godini.

b) Neposredni (redovni) nadzor zastupnika i brokera u osiguranju

U skladu sa Planom redovnog nadzora za 2024. godinu, Agencija je pokrenula neposredni nadzor kod:

- 2 društva za zastupanje u osiguranju sa sjedištem u Republici Srpskoj.

Nadzor društva za zastupanje u osiguranju bio je usmjeren na provjeru:

- statusnih promjena, organizacije i kadrovske osposobljenosti,
- predugovornog i ugovornog informisanja osiguranika,
- prezentacije, predlaganja, obavljanja pripremnih radnji za zaključivanje i zaključivanje ugovora o osiguranju u ime i za račun društva za osiguranje,
- poslovnih evidencija,
- poslovnih knjiga, finansijskih, nadzornih i statističih izvještaja i
- primjena propisa o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

g) Neposredni (vanredni) nadzor

U izvještajnom periodu Agencija je pokrenula neposredni vanredni nadzor i to kod:

- 1 društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj,
- 1 filijale društva za osiguranje iz FBiH i
- 3 preduzetnika u osiguranju (kod 2 preduzetnika obavljene su dvije kontrole).

Predmet neposrednog (vanrednog) nadzora je bio usmjeren na provjeru:

- rada zaposlenog u društvu za osiguranje u ime i za račun društva,
- primjene uslova i tarifa neživotnih osiguranja društva za osiguranje kod ugovora zaključenih sa ugovornim organima u postupcima javnih nabavki,
- prezentacije, predlaganja, obavljanja pripremnih radnji za zaključivanje i zaključivanje ugovora o osiguranju u ime i za račun društva za osiguranje,
- poslovnih evidencija preduzetničke radnje,
- poslovnih knjiga i finansijskih izvještaja preduzetničke radnje i
- izvršenja mjera naloženih rješenjem Agencije.

Na osnovu aktivnosti neposrednog i posrednog nadzora, koje su završene do kraja izvještajnog perioda, izrečen je veći broj različitih nadzornih mjera.

2.2.2.3. Mjere nadzora

U narednoj tabeli dat je sumarni prikaz izrečenih mjera nadzora, izdatih prekršajnih naloga i podnesenih zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka u 2024. godini.

Tabela 6: Izrečene mjere nadzora, izdati prekršajni nalozi i podneseni zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka, u periodu od 01.01. do 31.12. 2024. godine

R. B.	Vrsta mjere	Učesnici na tržištu
1.	Nalog za otklanjanje nezakonitosti/nepravilnosti	
	Mjere u vezi imenovanja lica na značajnom položaju (članovi odbora za reviziju)	1 društvo za osiguranje iz RS
	Dostavljanje nadzornih i statističkih izvještaja u skladu sa propisima	1 preduzetnik u osiguranju
	Nalog društvu da, u vezi sa ulaganjima sredstava koja služe za pokriće tehničkih rezervi, uskladi ugovore o zajmu, te redovno ažurira dosije nekretnina u skladu sa propisima	3 društva za osiguranje iz RS
	Uređenje procesa rješavanja odštetnih zahtjeva	6 društava za osiguranje iz RS 4 filijale društava za osiguranje iz FBiH
	Isplata obaveza po osnovu odštetnih zahtjeva u propisanom roku	3 društva za osiguranje iz RS 1 filijala društva za osiguranje iz FBiH
	Poštivanje usvojenih akata poslovne politike (primjena pojedinih odredbi iz tarifa osiguranja)	3 društva za osiguranje iz RS 4 filijale društva za osiguranje iz FBiH
	Dostavljanje, odnosno izmjena akata poslovne politike, u skladu sa podzakonskim propisima	1 društvo za osiguranje iz RS 2 filijale društva za osiguranje iz FBiH
	Usklađivanje poslovanja sa propisima koji regulišu zastupanje i posredovanje u osiguranju	4 društva za osiguranje iz RS 2 filijale društava za osiguranje iz FBiH 3 preduzetnika u osiguranju 1 filijala društva za zastupanje iz FBiH
	Poštivanje uslova i tarifa obaveznog osiguranja od autoodgovornosti	5 društava za osiguranje iz RS 4 filijale društava za osiguranje iz FBiH
	Nalog za procjenu bilansnih i vanbilansnih pozicija u skladu sa propisima	1 društvo za osiguranje iz RS
	Usklađivanje sadržaja ugovora/polise osiguranja vlasnika vozila od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima, sa podzakonskim aktom	1 filijala društva za osiguranje iz FBiH
	Nalog društvu za osiguranje da vrši pripis dobiti u skladu sa uslovima za osiguranje života	1 društvo za osiguranje iz RS
	Nalog društvu za osiguranje da u okviru mišljenja na finansijske i druge izvještaje obezbjedi mišljenje ovlašćenog aktuara, a odnosi se na određene segmente poslovanja društva	2 društva za osiguranje iz RS
	Nalog društvu da vrši razmjenu podataka u skladu sa Uputstvom o razmjeni podataka o štetnicima između društava za osiguranje u RS	1 društvo za osiguranje iz RS
	Imenovanje internih revizora u skladu sa propisima	3 društva za osiguranje iz RS
	Usklađivanje akta o internoj reviziji u skladu sa zakonskim propisima u dijelu koji se odnosi na imenovanje i razrješavanje internog revizora	2 društva za osiguranje iz RS
	Imenovanje internog aktuara u društvu za osiguranje	1 društvo za osiguranje iz RS
	Poštivanje propisa u vezi sa zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma	društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom
	Obustava primjene ili izmjene pojedinih odredbi iz tarifa za određene vrste osiguranja	2 filijale društva za osiguranje iz FBiH
	Nalog društvu za osiguranje da za investicionu nekretninu čiji je dio prikazan za pokriće tehničkih rezervi, od povezanog pravnog lica naplati potraživanja po osnovu zakupnine, te da Agenciji dostavi izvještaj ili da istu isključi kao sredstvo za pokriće tehničkih rezervi	1 društvo za osiguranje iz RS

R. B.	Vrsta mjere	Učesnici na tržištu
	<p><i>Ostale mjere:</i> izvršiti obračun rezerve za nastale (prijavljene i neprijavljene) štete u skladu sa propisima i određenim metodama, donošenje internog akta u vezi sa obračunom i procjenom rezervi za nastale neprijavljene štete, izvršiti analizu kvota šteta u vezi sa obračunom rezervi za nastale neprijavljene štete osiguranja autoodgovornosti, urediti usvojene akte poslovne politike (navesti pravni i privredni prostor u kojem će se usvojeni akti primjenjivati), obezbjediti dokumentaciju o predmetu osiguranja i rizicima koji se preuzimaju, izvršiti knjiženja u skladu sa propisima iz oblasti računovodstva, uskladiti podatke iskazane u izvještajima sa podacima u poslovnim knjigama i evidencijama, dostaviti zaključene ugovore o reosiguranju, donijeti interni akt u vezi sastavljanja nadzornih i statističkih izvještaja i usklađivanje sa poslovnim knjigama, dostavljanje obavještenja o zakazivanju sjednice skupštine akcionara, dostavljanje izvještaja i dokaza o izvršenju mjera, dostavljanje izvještaja o postupanju u vezi sa pritužbama, usklađivanje troškova sprovođenja osiguranja sa režijskim dodatkom, obustava odobravanja gratis polisa, obustava odobravanja sredstava preventive osiguranicima bez dokaza o namjeni i načinu korišćenja odobrenih sredstava, vršenje transakcija putem računa otvorenog za filijalu, sprovođenje internog kontrolnog postupka u vezi neslaganja dostavljenih podataka o štetama i podataka dostavljenim u izvještajima, upoznati ovlašćenog aktuara sa nalogima iz rješenja Agencije, navođenje na polisi osiguranja naziva uslova osiguranja, izvještaje o procjeni najveće moguće štete za reosiguranje vršiti u skladu sa aktima društva, obezbjediti nezavisnost članova odbora za reviziju u skladu sa propisima, dostavljanje analitičkih kartica na osnovu kojih su sačinjeni izvještaji, obezbjeđivanje i čuvanje materijalno-finansijske dokumentacije preduzetnika u osiguranju, a koja proizađe iz procesa zaključivanja ugovora o osiguranju, dostavljanje Agenciji analitičke preglede obaveza po osnovu riješenih neisplaćenih odštetnih zahtjeva, sprovođenje internog kontrolnog postupka u vezi sa obračunima premije za proizvode životnog osiguranja, dostavljanje odluka o samopridržaju, dostavljanje dopune izvještaja o izvršenju mjera, interno urediti postupak dodjele šifri za pristup informacionom sistemu za potrebe izrade polisa, preduzimanje aktivnosti za naplatu dospjelih potraživanja po osnovu transakcija sa povezanim licima, vrednovanje hartija od vrijednosti i prikazivanje u obrascima u skladu sa propisima o ulaganjima.</p>	<p>7 društava za osiguranje iz RS (38 naloga)</p> <p>5 filijala društava za osiguranje iz FBiH (11 naloga)</p> <p>1 društvo za zastupanje u osiguranju iz RS (2 naloga)</p> <p>1 preduzetnik u osiguranju (3 naloga)</p>
2.	Prekršajni nalozi (prema društvu i odgovornom licu)	
	Neimenovanje odbora za reviziju u društvu za osiguranje	1 društvo za osiguranje iz RS
	Nedostavljanje obavještenja o zakazanoj sjednici skupštine akcionara u propisanim rokovima	1 društvo za osiguranje iz RS
	Nepostupanje po nalogu za otklanjanje nepravilnosti/ nezakonitosti	1 filijala društva za osiguranje iz FBiH (2 naloga)

R. B.	Vrsta mjere	Učesnici na tržištu
3.	Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka (prema društvu i odgovornom licu)	
	Nepoštivanje odredbi Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju u pogledu zaključivanja ugovora o obaveznom osiguranju (član 10. stav 1)	6 društava za osiguranje iz RS 3 filijale društava za osiguranje iz FBiH
	Nepoštivanje zakonskih rokova u vezi rješavanja i isplate odštetnih zahtjeva	2 društva za osiguranje iz RS
	Nepostupanje po nalogu za otklanjanje nepravilnosti/ nezakonitosti	1 filijala društva za osiguranje iz FBiH

Izvor: Baza podataka Agencije

3. AKTIVNOSTI U VEZI SA ZAŠTITOM POTROŠAČA U OSIGURANJU

Zaštita potrošača je zapravo zaštita fizičkog lica koje kupuje ili koristi usluge za svoje potrebe i za potrebe svog domaćinstva ili kome je upućena ponuda za određenu uslugu, pri čemu nadležni organi imaju obavezu i odgovornost za promovisanje, unapređivanje i ostvarivanje prava potrošača.

Korisnik usluga osiguranja je ugovarač osiguranja, osiguranik, korisnik osiguranja iz ugovora o osiguranju i treće oštećeno lice iz osnova osiguranja od građanske odgovornosti za štetu.

U pogledu zaštite prava potrošača u korišćenju finansijskih usluga koje obuhvataju usluge osiguranja, primjenjuju se odredbe posebnih propisa⁷, a subjekt odgovoran za zaštitu potrošača/korisnika usluga osiguranja u Republici Srpskoj je Ombudsman u osiguranju.

Pored nadzornih i regulatornih aktivnosti, koje su indirektno usmjerene na zaštitu potrošača u osiguranju, Agencija se zaštitom potrošača bavila i u direktnoj komunikaciji sa potrošačima preko stručnih službi Agencije, kao i preko Ombudsmana u osiguranju.

Potrošači su se obraćali Agenciji podnošenjem pritužbi, žalbi, upita, zahtjeva za nadzor i drugih podnesaka, te putem posebne e-mail adrese (*potrosaci@azors.rs.ba*) otvorene u svrhu informisanja potrošača o svim bitnim pitanjima vezanima za oblast osiguranja.

Ističemo da Agencija ne može da preduzima radnje kojima se miješa u nadležnosti društva za osiguranje za utvrđivanje obaveze na isplatu odštete ili osigurane sume, visine isplaćenih ili spornih iznosa, kao ni radnje kojima se upliće u sudski postupak u pojedinačnim slučajevima. Takođe, Agencija ne može davati savjete ni preporuke u vezi sa uslugama osiguranja npr. koji ugovor o osiguranju je najbolje zaključiti i sa kojim društvom za osiguranje. Pored toga, Pravilnikom o ombudsmanu u osiguranju u Republici Srpskoj⁸ (u daljem tekstu: Pravilnik o ombudsmanu) propisano je da Ombudsman ne može da utiče na zaključeni ugovor o osiguranju, vrstu i obim osiguravajućeg pokrića, te visinu naknade iz ugovora, odnosno visinu odštete iz osnova osiguranja (član 6. stav 2. Pravilnika o ombudsmanu).

Ovaj izvještaj podnosi se u skladu sa članom 1. stav 8. Pravilnika o ombudsmanu, kojim je propisano da Ombudsman Upravnom odboru Agencije podnosi polugodišnji i godišnji izvještaj o radu.

3.1. Ombudsman u osiguranju

Djelokrug i način rada Ombudsmana utvrđen je Zakonom o društvima za osiguranje⁹, Statutom Agencije¹⁰, Pravilnikom o ombudsmanu, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova u Agenciji i Kodeksom poslovne etike društava za osiguranje¹¹.

Ombudsman u osiguranju uspostavljen je Zakonom o društvima za osiguranje¹². Ombudsman omogućava da se određene nesuglasice mogu riješiti brzo i sa minimumom formalnosti od strane nezavisnih lica. Pravila i pravilnike koja se odnose na rad Ombudsmana u osiguranju donosi

⁷ Čl. 120. i 152. Zakona o zaštiti potrošača („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 6/12, 63/14, 18/17 i 90/21);

⁸ „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 2/19, 75/22 i 94/22;

⁹ „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 17/05, 1/06, 64/06, 74/10, 47/17 i 58/19;

¹⁰ „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 2/15, 76/16, 89/19 i 35/21;

¹¹ objavljen na internet stranici Agencije;

¹² Član 25. Zakona o društvima za osiguranje;

Agencija, ali je Ombudsman u svom radu nezavisan od Agencije i u postupcima koje vodi ne djeluje kao zastupnik Agencije.

Ombudsman je uspostavljen sa ciljem da omogućiti vansudsko razrješenje sporova i nesuglasica iz i povezanih sa ugovorom o osiguranju, koji nastaju između društva za osiguranje/Zaštitnog fonda Republike Srpske, sa jedne, i ugovarača osiguranja, osiguranika, korisnika osiguranja i trećeg oštećenog lica, sa druge strane. U postupku po prigovorima osiguranika, korisnika osiguranja i trećih oštećenih lica Ombudsman razmatra usaglašenost postupanja društava za osiguranje sa standardima i dobrim praksama u osiguranju i Kodeksom poslovne etike i posreduje između strana u sporu s ciljem postizanja sporazuma o vansudskom poravnanju¹³.

Postupak kod Ombudsmana ne podliježe formalnim procesnim pravilima, a u slučaju posredovanja između strana u sporu, Ombudsman shodno primjenjuje načela medijacijskog postupka.

Razlozi zbog kojih su se korisnici usluga osiguranja obraćali Ombudsmanu u osiguranju, u periodu od 01.01. do 31.12.2024. godine, su sljedeći:

- pitanja u vezi sa zakonskim rokovima za rješavanje po podnesenim zahtjevima;
- pitanja kako da ostvare prava iz osiguranja;
- nezadovoljstvo visinom ponuđene naknade štete / odštete;
- neblagovremene isplate ili neplaćanje utvrđene visine naknade štete / odštete;
- nezadovoljstvo u pogledu obrazloženosti načina utvrđivanja visine naknade štete / odštete;
- nezadovoljstvo načinom komunikacije društava za osiguranje u postupku obrade zahtjeva za naknadu štete / odštetnog zahtjeva;
- nezadovoljstvo isplatom utvrđenog dijela naknade štete / odštete bez saglasnosti oštećenog / osiguranika;
- ostvarivanje prava po osnovu osiguranja lica od posljedica nesrećnog slučaja / nezgode i
- nezadovoljstvo utvrđenim stepenom invalidnosti kod osiguranja lica od posljedica nesrećnog slučaja/nezgode.

U izvještajnom periodu zaprimljeno je 72 pisanih podnesaka (prigovori / zahtjevi za vansudsko rješavanje sporova, pritužbe i drugi pisani podnesci). Pored navedenog, stranke / potrošači u osiguranju su se obraćali dolaskom u prostorije Agencije i putem telefona i/ili elektronske pošte, te dobile odgovarajuće informacije i savjete. Na taj način ostvareno je 131 konsultacija.

¹³ Član 1. Pravilnika o ombudsmanu;

3.1.1. Aktivnosti u vezi sa prigovorima/zahtjevima za vansudsko rješavanje sporova iz osiguranja

Od 72 zaprimljena prigovora¹⁴, uslove za postupanje Ombudsmana ispunilo je svih 72 prigovora. *Napomena:* U elektronskoj bazi podataka (protokolu) zavedeno je 76 predmeta, s tim da su tri predmeta zavedena pod dva broja protokola, a jedan broj protokola nije iskorišten.

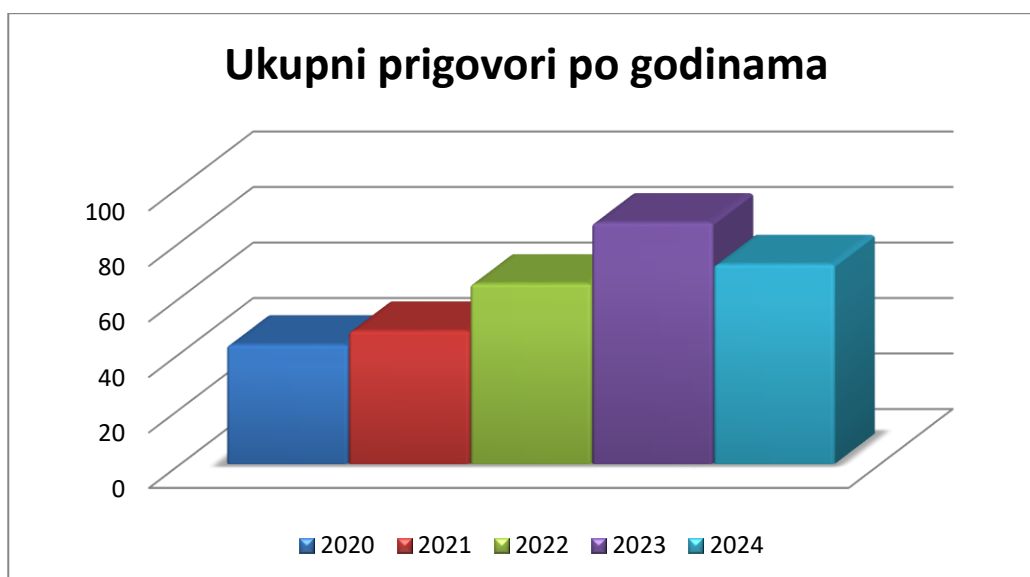
U narednoj tabeli data je struktura pisanih prigovora po vrstama osiguranja.

Tabela 7: Struktura prigovora / zahtjeva po vrstama osiguranja

Red. br.	Vrsta osiguranja	31.12.2023.		31.12.2024.	
		Broj prigovora	(%)	Broj prigovora	(%)
1.	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	36	40,0	30	41,67
2.	Osiguranje vozila-kasko	7	7,8	12	16,67
3.	Osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja / nezgode	23	25,6	12	16,67
4.	Osiguranje života	9	10,0	6	8,33
5.	Osiguranje kredita	10	11,1	6	8,33
6.	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	2	2,2	4	5,55
7.	Ostalo osiguranje	-	-	2	2,78
UKUPNO:		90	100	72	100

Izvor: Baza podataka Agencije

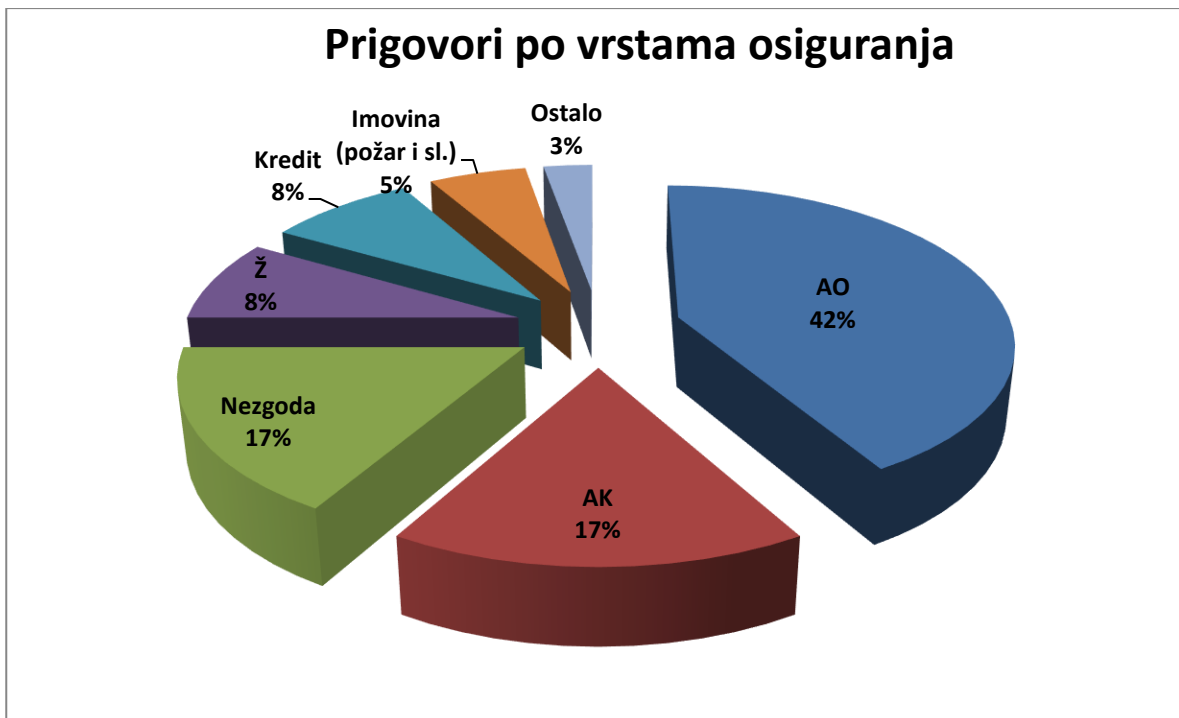
U posljednjih pet godina uočljiv je porast broja prigovora koji se podnose Ombudsmanu.

Grafikon 2: Prigovori u periodu 2020 – 2024. godina

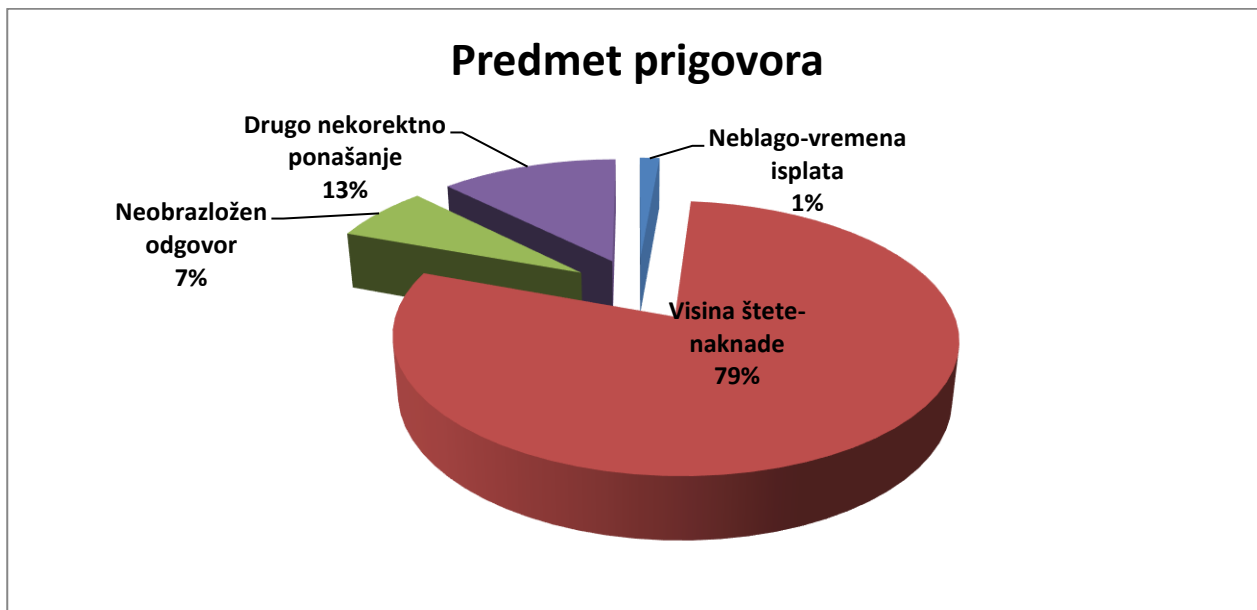
U izvještajnom periodu najveći broj prigovora se odnosio na osiguranje od odgovornosti za motorna vozila i auto - kasko osiguranje.

¹⁴ Prigovor je akt kojim se pokreće postupak vansudskog rješavanja spora iz osiguranja kod Ombudsmana. Procesna pretpostavka da se ovaj postupak pokrene je, između ostalog, da se stranka prethodno obratila društvu za osiguranje u internom žalbenom postupku, prigovorom / žalbom / pritužbom povodom podnesenog odštetnog zahtjeva / zahtjeva za isplatu naknade iz osiguranja, da nije zadovoljna kako je njen zahtjev riješen, a sa ciljem da izbjegne sudski postupak;

Grafikon 3: Prigovori po vrstama osiguranja

U izvještajnom periodu predmet prigovora je najčešće bila visina štete, odnosno naknade isplaćene po odštetnom zahtjevu.

Grafikon 4: Predmet prigovora

Međutim, Ombudsman nema ovlaštenja da se upušta u utvrđivanje visine naknade štete, koje pravo pripada isključivo društvu za osiguranje ili eventualno sudu¹⁵. Zbog navedenog ograničenja, u izvještajnom periodu najviše je donijeto akata kojima Ombudsman konstatuje da društvo nije prekršilo Kodeks poslovne etike i dobre prakse u osiguranju.

¹⁵ Član 6. stav 2. Pravilnika o ombudsmanu;

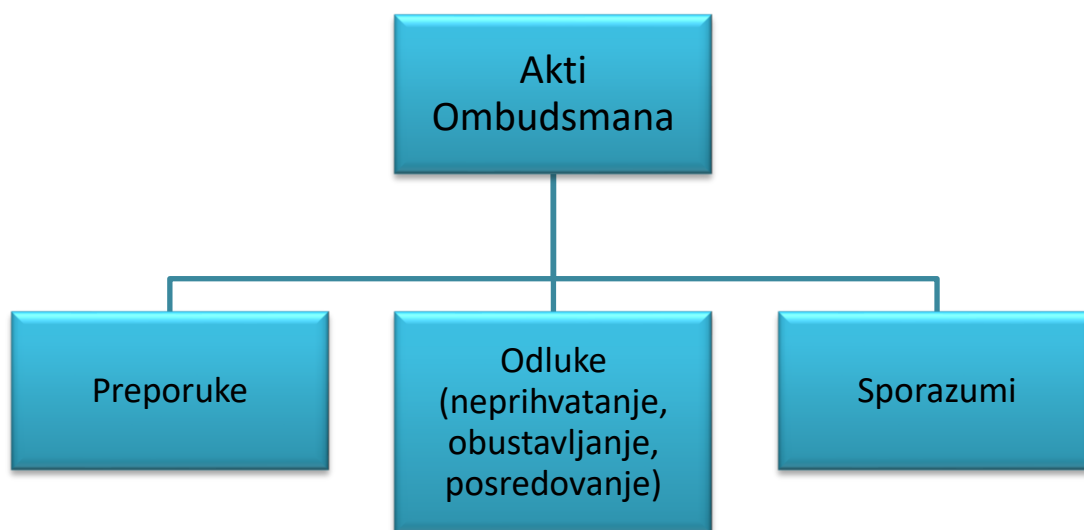
Nakon što ispita činjenice i okolnosti postupanja društva sa aspekta primjene Kodeksa poslovne etike, relevantnih propisa i dobre prakse u osiguranju, Ombudsman može donijeti¹⁶:

- pisanu preporuku, ako utvrdi da je društvo prekršilo Kodeks poslovne etike, standarde i dobre prakse u osiguranju;
- prijedlog za posredovanje / medijaciju, u slučajevima kada nije utvrđeno kršenje Kodeksa poslovne etike, standarda i dobre prakse u osiguranju, a ocijeni da postoji razumna mogućnost da se spor razriješi posredovanjem Ombudsmana.

Ombudsman može donositi i odluke:

- o neprihvatanju prigovora¹⁷;
- o obustavljanju postupka¹⁸;
- o posredovanju radi razrješenja spora¹⁹.

U slučaju da strane pristanu na posredovanje Ombudsmana, te ukoliko postignu sporazum, Ombudsman pomaže u formulisanju sporazuma o vansudskom poravnanju. Sporazum postignut pred Ombudsmanom obavezuje strane potpisnice²⁰.

Grafikon 5: Vrste akata Ombudsmana

U narednoj tabeli dat je pregled načina rješavanja po prigovorima / zahtjevima za vansudsko rješavanje spora i podaci o drugim pisanim podnescima.

¹⁶ Član 14. Pravilnika o ombudsmanu;

¹⁷ Član 11. Pravilnika o ombudsmanu;

¹⁸ Član 16. Pravilnika o ombudsmanu;

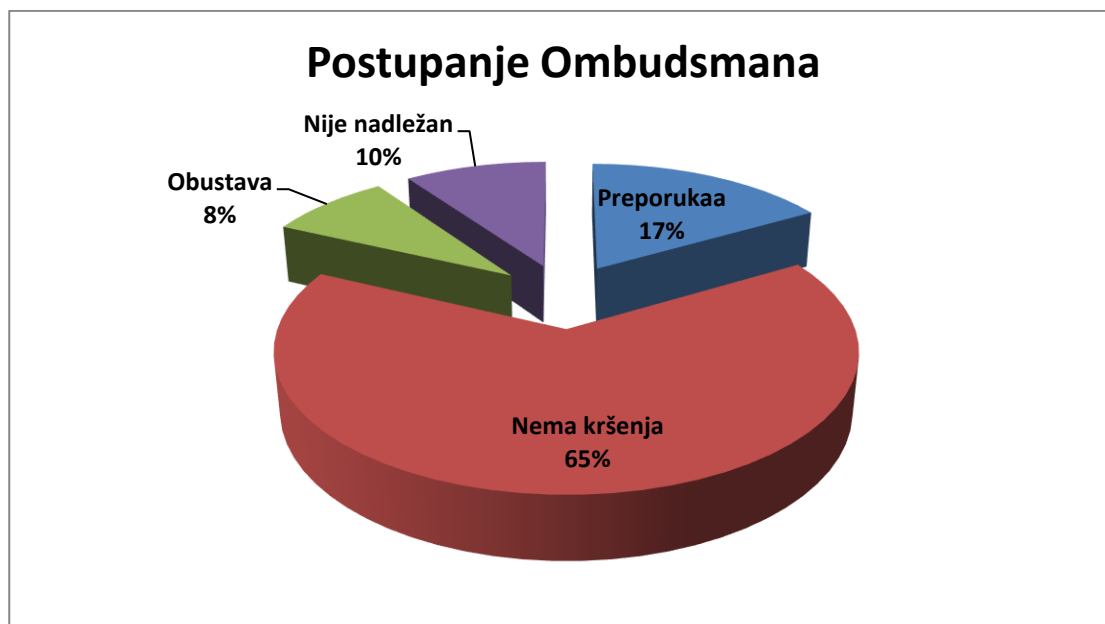
¹⁹ Član 17. Pravilnika o ombudsmanu;

²⁰ Čl. 17. do 20. Pravilnika o ombudsmanu;

Tabela 8: Pregled rješavanja Ombudsmana po prigovorima / zahtjevima za vansudsko rješavanje spora i drugim pisanim podnescima

Način rješavanja	Broj
Donesena odluka kojom je utvrđeno kršenje Kodeksa poslovne etike i data preporuka društvu za osiguranje da isto otkloni; stranci predložen način rješavanja spora, održana medijacija, postignut sporazum, stranka odustala jer je spor riješen prije formalne preporuke Ombudsmana, odgovori u vezi nesuglasice / spora, i sl.	12
Nije u nadležnosti Ombudsmana (prigovori pravnih lica, traženo da meritorno riješi spor, vodi se sudski postupak, zahtjevi drugih lica koji ne proizilaze iz osiguranja, preuranjen prigovor)	6
Konstatovano da društvo za osiguranje nije prekršilo Kodeks poslovne etike	47
Obustavljen postupak	6
Prosljeđeno Ombudsmanu FBiH	1
Prigovori / zahtjevi za vansudsko rješavanje sporova ukupno:	72
Odgovori na pritužbe, obavještenja i dr. pisane podneske	9
Drugi podnesci ukupno:	9
UKUPNO:	81

Izvor: Baza podataka Agencije

Grafikon 6: Akti Ombudsmana

3.1.2. Edukacija potrošača u osiguranju

Ombudsman u osiguranju je bio predavač na jednodnevnom pripremno - edukacijskom programu za polaganje stručnog ispita za dobijanje ovlašćenja za obavljanje poslova zastupanja i posredovanja u osiguranju, u organizaciji Agencije, sa temom „Etika u osiguranju - Zaštita potrošača korisnika usluga osiguranja i Ombudsman u osiguranju“.

U izvještajnom periodu održana je javna promocija pod nazivom „Obrazovni seminar, edukacija javnog mnjenja o ulozi i značaju Ombudsmana u osiguranju“ sa sljedećom ciljevima:

- podizanje svijesti o postojanju i ulozi Ombudsmana u osiguranju;
- informisanje građana o pravima osiguranika i procedurama podnošenja prigovora;

- povećanje povjerenja javnosti u institucije koje štite prava potrošača u sektoru osiguranja.

Promocija je realizovana kroz organizovanje obrazovnog seminara, kreiranje promotivnog loga, izradu scenarija i video prezentacije, kratke edukativne sadržaje, video animacije i audio klipove.

3.1.3. Unapređenje regulatornog okvira

U radu Ombudsmana u osiguranju Republike Srpske zaprimljeno je nekoliko prigovora, u kojima je predmet prigovora povrat neiskorištenog dijela premije u slučaju prijevremene otplate kredita, a po ugovorima o osiguranju po kojima su banke bili korisnici prava iz osiguranja.

Uvidom u uslove osiguranja, koji su sastavni dio ugovora o osiguranju kojima se pokriva rizik neplaćanja kredita, utvrđeno je da društva za osiguranje propisuju da se povrat neiskorišćenog djela premije može izvršiti pod uslovom da se premija pripiše novom osiguranju ugovorenom po tim uslovima za istog osiguranika ili da osiguravaču pripada premija za čitav ugovoreni period trajanja osiguranja, ako je došlo do ranije otplate kredita i slično definisane odredbe sa istim značenjem i ciljem da se korisniku kredita uskrati pravo na povrat dijela premije osiguranja.

U postupku po prigovorima, Ombudsman razmatra usaglašenost postupanja društava za osiguranje sa standardima i dobrim praksama u osiguranju i Kodeksom poslovne etike društava za osiguranje (u daljem tekstu: Kodeks).

Tačkom 4. Kodeksa propisano je da društvo, u obavljanju poslova osiguranja, te u odnosu prema strankama, dosljedno poštuje odredbe [...] Zakona o obligacionim odnosima, Zakona o zaštiti potrošača [...], te drugih propisa koji, na bilo koji način, uređuju djelatnost osiguranja ili se na nju odnose.

Članom 2. Zakona o zaštiti potrošača („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 6/12, 63/14, 18/17 i 90/21) propisano je da je potrošač fizičko lice koje koristi usluge privrednog društva koje pruža usluge potrošačima u sklopu svoje poslovne djelatnosti, a potrošački ugovor je svaki ugovor zaključen između privrednog društva i potrošača, uključujući svaki ugovor čiji su predmet i usluge. Istim Zakonom je propisano da nepoštena odredba u potrošačkom ugovoru je odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo i koja, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, narušava ravnotežu prava i obaveza na štetu potrošača, pri čemu se smatra da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo, ako je tu odredbu unaprijed formulisao davalac usluge, a potrošač nije imao uticaj na njen sadržaj, a naročito ako je riječ o odredbi unaprijed sačinjenog tipskog ugovora (član 70. st. 1. i 2. Zakona).

Zakonom o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, br. 29/78, 39/85, 45/86, 57/89, „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04) propisana su određena načela od kojih ističemo sljedeća: strane u obligacionom odnosu su ravnopravne (član 11); u zasnivanju obligacionih odnosa i ostvarivanju prava i obaveza iz tih odnosa strane su dužne da se pridržavaju načela savjesnosti i poštenja (član 12); zabranjeno je vršenje prava iz obligacionih odnosa protivno cilju zbog koga je ono zakonom ustanovljeno ili priznato (član 13. stav 1); u zasnivanju obligacionih odnosa strane ne mogu ustanovljivati prava i obaveze kojima se za bilo koga stvara ili iskorišćava monopolski položaj na tržištu (član 14); strana u obligacionom odnosu dužna je da se u ostvarivanju svog prava uzdrži od postupka kojim bi se otežalo izvršenje obaveze druge strane (član 18. stav 3).

Istim Zakonom je propisano da su ništave odredbe opštih uslova koje su protivne samom cilju zaključenog ugovora ili dobrim poslovnim običajima, čak i ako su opšti uslovi koji ih sadrže odobreni od nadležnog organa (član 143. stav 1). Pored toga, kad je ispunjenje obaveze jedne strane u dvostranom ugovoru postalo nemoguće zbog događaja za koji nije odgovorna ni jedna ni druga strana, gasi se i obaveza druge strane, a ako je ova nešto ispunila od svoje obaveze, može zahtijevati vraćanje po pravilima o vraćanju stečenog bez osnova (član 137. stav 1). Obaveza vraćanja, odnosno naknade vrijednosti nastaje i kad se nešto primi s obzirom na osnov koji se nije ostvario ili koji je kasnije otpao (član 210. stav 2).

Potrebno je imati u vidu da je tačkom IV podtačka 1. alineja 14. Odluke o vrstama osiguranja („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 3/24) propisano da je osiguranje kredita vrsta osiguranja u kojoj osiguravač za plaćanje premije pokriva osiguraniku gubitak koji bi mogao pretrpjeti kao rezultat neispunjenja obaveza jednog ili više dužnika prema osiguraniku, odnosno pokriva rizik neplaćanja (odnosno kašnjenja plaćanja) usljed opšte nesolventnosti ili drugih događaja (postupanja ili činjenja). Samim tim, prijevremenom otplatom kredita prestaje i postojanje osiguranih rizika neplaćanja ili kašnjenja plaćanja.

Prema navedenim zakonskim odredbama, očigledno je da pojedinim odredbama uslova osiguranja otplate kredita nisu dosljedno ispoštovane odredbe Zakona o obligacionim odnosima i odredbe Zakona o zaštiti potrošača.

Naime, propisivanje da se povrat neiskorišćenog djela premije može izvršiti pod uslovom da se premija pripiše novom osiguranju za istog osiguranika ili propisivanje prava da Društvu pripada premija za čitav ugovoreni period trajanja osiguranja, nije u skladu sa načelom ravnopravnosti strana (čime je narušena ravnoteža prava i obaveza na štetu potrošača) i načelom savjesnosti i poštenja, da predstavlja otežano izvršenje obaveze druge strane, te da je takva odredba protivna samom cilju zaključenog ugovora i dobrim poslovnim običajima.

Kod ovakvog stanja stvari, a sa ciljem zaštite prava korisnika usluga osiguranja, Ombudsman je donio Opštu preporuku²¹, kojom su sva društva za osiguranje obavezana da u uslovima osiguranja, kojima se pokriva rizik neplaćanja kredita, odredbe koje se odnose na povrat dijela premije u slučaju prijevremene otplate kredita usklade sa naprijed navedenim zakonskim odredbama.

Navedena opšta preporuka dostavljena je svim društvima za osiguranje upisanim u registar koji vodi Agencija, a objavljene su i na Internet stranici Agencije, u rubrici „Ombudsman“.

3.1.4. Druge aktivnosti Ombudsmana u osiguranju od značaja za korisnike usluga osiguranja

Na zahtjev Ministarstva trgovine i turizma Republike Srpske, sačinjen je i dostavljen dopis tom Ministarstvu, sa podacima za izradu Programa za zaštitu potrošača u Republici Srpskoj za 2024. – 2025. godinu, a kojim su detaljno obrađene sljedeće oblasti:

- uloga Ombudsmana u osiguranju u sistemu zaštite potrošača i analiza postojećeg stanja
- ocjena ostvarenih ciljeva sadržanih u Programu za zaštitu potrošača u Republici Srpskoj za 2022. – 2023. godinu

²¹ broj 06-603-1/24 od 19.07.2024. godine

- planirane aktivnosti za 2024. – 2025. godinu.

Na zahtjev Ministarstva finansija Republike Srpske, sačinjene su i dostavljene tom Ministarstvu sugestije na Plan usklađivanja zakonodavstva Republike Srpske sa pravnom tekovinom Evropske unije za period 2025 – 2027. godine za Poglavlje 28 - Zaštita potrošača i zdravlja, u dijelu koji se odnosi na primjenu Direktive 2013/11/EU²².

²² Directive 2013/11/EU of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on alternative dispute resolution for consumer disputes and amending Regulation;

4. UNAPREĐENJE RADA I SARADNJA SA DRUGIM INSTITUCIJAMA

4.1. Unapređenje supervizorskih praksi

Unapređenje i standardizacija supervizorskih aktivnosti i radnih procesa su kontinuirane aktivnosti Agencije, koje su, u izvještajnom periodu, prvenstveno bile usmjerene na razmatranje mogućnosti i implikacija implementacije Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 9 (u daljem tekstu: IFRS 9) i Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 17 (u daljem tekstu: IFRS 17), te na procjenu usklađenosti sa osnovnim principima osiguranja (eng. Insurance Core Principles - ICPs) i standardizaciju obuhvata podataka koji se dostavljaju Agenciji kroz nadzorne i statističke izvještaje.

U cilju sagledavanja preduzetih pripremih aktivnosti i razumijevanja promjena koje donose IFRS 9 i IFRS 17, Agencija je, pripremila i dostavila društvima za osiguranje upitnik: „Priprema implementacije IFRS 9 i IFRS 17 kod društava za osiguranje iz Republike Srpske“. Svrha ovog upitnika je bila sagledavanje preduzetih pripremih aktivnosti, te praćenja napretka u pripremi za implementaciju IFRS 9 i IFRS 17, u odnosu na stanje utvrđeno nakon prve analize zasnovane na odgovorima iz početnog upitnika, koji je Agencija dostavila društvima za osiguranje 02.08.2023. godine. Treba istaći da zbog kompleksnosti i korjenitih promjena koje donosi primjena IFRS 17, u Republici Srpskoj je primjena ovog standarda odgođena na godišnji obračunski period koji počinje 1. januara 2027. godine. Rezultati provedenog istraživanja, odnosno dati odgovori na pitanja iz Upitnika „Priprema implementacije IFRS 9 i IFRS 17 kod društava za osiguranje iz Republike Srpske“ iz 2023. i 2024. godine ukazali su da nije postojala proaktivnost i napredak društava za osiguranje u pripremi za implementaciju IFRS 9 i IFRS 17, te da rezultati odnosnog upitnika za 2024. godinu ne pokazuju značajniji napredak razumijevanju pozicije društava u odnosu na navedene principe.

Stoga je Agencija pisanim putem ukazala društvima za osiguranje na neophodnost da planiraju i provode aktivnosti pripreme za primjenu IFRS 9 i IFRS 17, te da o istom na kvartalnom nivou izvještavaju Agenciju.

Nezavisno od navedenog istraživanja, identifikovana je i potreba za dobijanjem saznanja o procesima pripreme za implementaciju IFRS 9 i IFRS 17 od supervizora iz drugih jurisdikcija, u kojima je primjena već na snazi. U tu svrhu zajedno sa Agencijom za nadzor osiguranja FBiH i Agencijom za osiguranje u BiH pripremljena je prijava za TAIEX – instrument tehničke pomoći za razmjenu informacija kroz obuke, a koji je Evropska komisija novim članicama, državama kandidatima i potencijalnim kandidatima stavila na raspolaganje. Predmet prijave za TAIEX – instrument tehničke pomoći je implementacija IFRS 9 i IFRS 17, koja bi se realizovala kroz radionice, posjetu stručnjaka i studentsku posjetu. Kao cilj tehničke pomoći je navedeno dobijanje povratnih informacija od predstavnika supervizora pružaoca usluga o iskustvima prilikom pripreme za proces implementacije IFRS 9 i IFRS 17, te o razvoju i sadržaju metodologija koje su bile primjenjene u implementaciji ovih standarda i sl. U toku pripreme prijave za odnosnu tehničku pomoć kroz TAIEX – instrument, Agencija je vršila konsultacije sa Ministarstvom za evropske integracije i međunarodnu saradnju Republike Srpske. Agencija je u ovom izvještajnom periodu dobila povratnu informaciju da je inicirana tehnička pomoć odobrena, te da je za pružaoca usluga odobrena Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga (HANFA).

Provođene su aktivnosti u okviru projekta tehničke pomoći Svjetske banke: *Finance for Development Trust Fund (F4D TF): Insurance Core Principles*, vezan za procjenu usklađenosti sa osnovnim principima osiguranja (u daljem tekstu: ICPs), razvijenih od strane Međunarodne asocijacije supervizora u osiguranju (IAIS). Projektni tim Svjetske banke je održao niz sastanaka i radionica sa direktorom Agencije, rukovodiocima sektora i ostalim saradnicima, u okviru kojih su kratko prezentovani ICPs, metodologija procjene, te je izvršena ilustrativna opšta procjena usaglašenosti sa ICP 9 i ICP 2. Treba istaći da je u zapisniku sa prve misije Projektnog tima Svjetske banke navedeno da je Agencija opremljena informacionim tehnologijama i kadrovskim resursima, da je novouvedeni integralni informacioni sistem Agencije značajno poboljšao korišćenje podataka za potrebe supervizije, te da su uspostavljeni i prvi supervizorski pristupi zasnovani na riziku. Napominjemo da se ovaj projekt, odnosno samoprocjena usklađenosti sa ICPs vrši odvojeno za Republiku Srpsku i odvojeno za FBiH, u skladu sa uspostavljenim supervizorskim ovlašćenjima i nadležnostima po entitetima u BiH.

Agencija je, u izvještajnom periodu, provela i završila aktivnosti samoprocjene usklađenosti sa ICPs, te rezultate samoprocjene sukcesivno dostavljala konsultantu Svjetske banke angažovanom na odnosnim aktivnostima, a od kojeg su dobijeni i povratni komentari na izvršenu samoprocjenu. U toku izrade ovog izvještaja, zaprimljen je nacrt procjene usklađenosti regulatornog okvira i supervizorske prakse sektora osiguranja Republike Srpske sa ICPs, koji sadrži i nacrt preporuka, a na koji je Agencija dala svoje komentare i primjedbe, te iste dostavila projektnom timu Svjetske banke. U ovom izvještajnom periodu Agencija nije dobila odgovor na date komentare i primjedbe, kao ni finalni dokument.

U cilju daljeg razvoja nadzornih procesa, poseban značaj je dat aktivnostima standardizacije obuhvata podataka koje učesnici na tržištu osiguranja dostavljaju putem propisanih nadzornih i statističkih izvještaja, te je u tu svrhu doneseno Uputstvo za popunjavanje nadzornih i statističkih izvještaja društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i filijala društava za osiguranje sa sjedištem u Federaciji BiH. U procesu pripreme za usvajanje istog, izvršene su pisane konsultacije sa relevantnim odborima Udruženja društava za osiguranje Republike Srpske u cilju dobijanja sugestija. Agencija je dobijene sugestije razmotrila i iste uvažila uz preciziranje nejasnih odredbi iz prijedloga ovog uputstva. Pored toga, u istu svrhu doneseno je i Uputstvo za popunjavanje statističkih, nadzornih i finansijskih izvještaja zastupnika i posrednika u osiguranju i reosiguranju. Donesena uputstva su objavljena na internet stranici Agencije i dodatno pisanim putem su obaviješteni odnosni učesnici na tržištu osiguranja.

U okviru realizacije aktivnosti definisanih Strateškim okvirom za prelazak na regulatorni okvir zasnovan na Solventnosti II, Agencija je krajem izvještajnog perioda započela sa sprovođenjem drugog stres testa sektora osiguranja Republike Srpske. Svrha drugog stres testa je sagledavanje preduzetih pripremnih aktivnosti, te praćenje nivoa izloženosti rizicima koji mogu ugroziti ispunjavanje zahtjeva adekvatnosti kapitala, u odnosu na stanje utvrđeno nakon analize zasnovane na odgovorima iz prvog stres testa, koji je Agencija provela krajem 2021. godine. Pored analize uticaja izloženosti rizicima, provođenje ovog stres test ima ulogu i podizanja svijesti u društvima za osiguranje o značaju pravovremnog identifikovanja i upravljanja rizicima.

Agencija je organizovala savjetodavno edukativni program u vidu vebinara za svoje zaposlene na temu: „Abeceda sajber bezbjednosti - osnove zaštite od prijetnji na internetu“. Na ovaj način su se zaposleni u Agenciji na jednostavan način upoznali sa pravilima ponašanja koja treba poštovati da bi se zaštitili od zlonamjernih aktivnosti na internetu (npr. hakerskih aktivnosti), koje mogu biti usmjerene na potpuno ili ograničeno onemogućavanje korišćenja informacionih sistema u odnosu na predviđeni način njegovog korišćenja.

Zaposleni Agencije su pohađali "on-line" kurs u organizaciji Instituta za finansijsku stabilnost (Financial Stability Institute – FSI) i Međunarodne asocijacije supervizora u osiguranju (IAIS) pod nazivom "FSI–IAIS Regulatory and Supervisory Training Online (FIRST ONE course)". U fokusu ovog "on-line" kursa je bilo upravljanje rizicima i adekvatnost kapitala, korporativno upravljanje, obavljanje poslovanja, te supervizorski alati i tehnike.

Agencija je u izvještajnom periodu, u skladu sa članom 71. Zakona o društvima za osiguranje donijela i Pravilnik o dodatnom nadzoru nad grupacijama osiguravača²³, kojim su stvorene pretpostavke za pojačani nadzor društava za osiguranje koja su identifikovana kao subjekti dodatnog nadzora.

Shodno odredbama člana 93. stav 1. tačka c) i d), a u vezi sa članom 10. stav 5. Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti²⁴ Agencija je donijela Pravilnik o postupku procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.²⁵ Obuhvat regulisanja pomenutog pravilnika naveden je u poglavlju 2.1. ovog izvještaja.

Agencija je, krajem izvještajnog perioda, započela i istraživanje tržišta osiguranja u domenu prodaje polisa osiguranja putem elektronskih platformi, tzv. "on-line" prodaje osiguranja. Cilj ovog istraživanja je sticanje uvida u postignuti nivo razvoja i potencijalnim rizicima i prednostima "on-line" prodaje u društvima za osiguranje.

Pored navedenog i u ovom izvještajnom periodu, nastavljene su aktivnosti razvoja baze statističkih i finansijskih podataka i pokazatelja na nivou sektora osiguranja, u svrhu praćenja trendova razvoja i parametara stabilnosti tržišta, te unapređenja posrednog kontinuiranog nadzora učesnika na tržištu osiguranja.

Unapređenje supervizorskih praksi, koje provodi Agencija, zasnivalo se i na saradnji sa drugim nadzornim organima finansijskog sistema u Republici Srpskoj i to kroz razmjenu podataka i informacija u skladu sa zakonskim okvirom.

4.2. Unapređenje tržišta obaveznog osiguranja od autoodgovornosti– Aktivnosti u vezi sa postepenim uvođenjem sistema slobodnog određivanja cijena/premija

Aktivnosti pripreme za prelazak na sistem slobodnog određivanja cijena/premija obaveznog osiguranja od autoodgovornosti, započete stupanjem na snagu Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju²⁶, nastavljene su u ovom izvještajnom periodu, i to na način primjeren dostignutom nivou

²³ „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 55/24

²⁴ „Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj: 13/24

²⁵ „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 114/24

²⁶ „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 82/15 i 78/20

razvoja tržišta osiguranja Republike Srpske, a uvažavajući nove zakonske zahtjeve koji proizilaze iz Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju.²⁷

Podsjećanja radi, treba istaći da je tržište obaveznog osiguranja od autoodgovornosti u Republici Srpskoj bilo u prvoj fazi slobodnog određivanja cijena/premija, odnosno u tzv. „djelimičnoj“ liberalizaciji u periodu od 14.10.2023. godine do dana stupanja na snagu zajedničke tarife premija i cjenovnika za osiguranje od autoodgovornosti donesenih na osnovu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju. U naprijed navedenom periodu društva za osiguranje su donijela i počela primjenjivati sopstvenu tarifu premija za obavezno osiguranje od autoodgovornosti, uz prethodnu saglasnost Agencije.

Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju, tržište osiguranja od autoodgovornosti je vraćeno u režim regulisanog određivanja premije osiguranja od autoodgovornosti. Navednim zakonskim izmjenama je propisano da Upravni odbor Agencije donosi zajedničku tarifu premija i cjenovnik za osiguranje od autoodgovornosti, te utvrđuje rok njihove primjene, koji ne može biti duži od 31.12.2026. godine. Upravni odbor Agencije je, shodno navedenoj zakonskoj obavezi, donio Odluku o zajedničkoj tarifi premija i cjenovniku za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila u Republici Srpskoj²⁸, sa rokom važenja iste do 01.01.2025. godine. Nadalje, odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o zajedničkoj tarifi premija i cjenovniku za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila u Republici Srpskoj²⁹, rok važenja je produžen na 01.01.2026. godine.

Takođe, treba istaći i da zbog kratkog perioda trajanja tzv. „djelimične“ liberalizacije efekti iste na tržište osiguranja od autoodgovornosti se nisu mogli sagledati. Ukoliko se procijeni da su rizici ulaska u tzv. „djelimičnu“ liberalizaciju, odnosno regulatorni okvir u kojem društva za osiguranje samostalno donose tarifu premije i cjenovnik osiguranja od autoodgovornosti uz pribavljenu prethodnu saglasnost Agencije, veći od koristi koje može donijeti tzv. „djelimična“ liberalizacija pravovremeno će se donijeti odluka kojom će se režim regulisanog utvrđivanja premija/cijena osiguranja od autoodgovornosti produžiti do zakonom određenog maksimalnog roka.

Pored navedenog, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju je propisao i da Agencija izvještava o efektima primjene člana 12. ovog zakona, odnosno prema aktuelnom regulatornom zahtjevu da izvještava o efektima regulisanog određivanja cijene/premije osiguranja od autoodgovornosti. U tom cilju se ističe da nije bilo značajnijih promjena na tržištu osiguranja Republike Srpske od 12.01.2024. godine, kada je ovaj zakon stupio na snagu, do momenta izrade izvještaja. Nadalje, nije bilo promjena u poslovnim politikama i ponašanjima učesnika na tržištu osiguranja od autoodgovornosti u odnosu na prethodne periode (od osnivanja Agencije do kraja ovog izvještajnog perioda). Takođe, može se izvijestiti da je nastavljen trend rasta premije osiguranja od autoodgovornosti, te da je tehnički rezultat u ovoj vrsti osiguranja bio pozitivan, a što ukazuje da je premija bila dovoljna da pokrije obaveze iz ugovora o osiguranju od autoodgovornosti. Sačuvana je stabilnost i solventnost sektora osiguranja Republike Srpske, odnosno nije bilo negativnih efekata sa tržišta osiguranja od autoodgovornosti na sektor osiguranja

²⁷ „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 1/24

²⁸ „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 8/24

²⁹ „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 91/24

u cijelini, a detaljnije informacije o sektoru osiguranja sadržane su u Izvještaju o stanju sektora osiguranja u Republici Srpskoj za period od 01.01.2024. godine do 31.12.2024. godine.

U skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju, donesen je Pravilnik o minimalnom sadržaju baza podataka i centralnoj elektronskoj evidenciji za obavezna osiguranja u saobraćaju³⁰, kojim je propisano da će, u skladu sa zakonskim rješenjem, Zaštitni fond Republike Srpske voditi centralnu elektronsku bazu podataka neophodnih za zaključivanje ugovora o osiguranju, rješavanju odštetnih zahtjeva i podataka o obračunatoj premiji. U skladu sa obuhvatom ovog poglavlja, ističe se da je odnosnim pravilnikom, pored ostalog, propisano da će se podaci o ugovorima o osiguranju od autoodgovornosti prikupljati od društava za osiguranje (uključujući i društva za osiguranje iz FBiH koja u Republici Srpskoj posluju putem filijala) pomoću informacionog sistema u realnom vremenu, prilikom zaključivanja ugovora o osiguranju. Takođe, Pravilnikom je propisano da će društvima za osiguranje iz Republike Srpske i filijalama društava za osiguranje iz FBiH, koja obavljaju djelatnost osiguranja u vrsti osiguranja od odgovornosti za motorna vozila, biti omogućen pristup podacima centralne elektronske evidencije, radi obračuna premije osiguranja i zaključivanja ugovora o osiguranju.

Redovne aktivnosti koje su usmjerene na razvoj standardizovanih i dovoljnih podataka o ugovorima o osiguranju i o štetnim događajima iz osnova ugovora o osiguranju od autoodgovornosti, kojima društva za osiguranje treba da raspolažu, su nastavljene i u ovom izvještajnom periodu. Raspolaganje sa standardizovanim podacima o ugovorima o osiguranju i o štetnim događajima iz osnova ugovora o osiguranju od autoodgovornosti za dovoljno dug vremenski period bitna je pretpostavka za izradu tarifa premija obaveznog osiguranja od autoodgovornosti. U okviru Jedinstvenog informacionog sistema Agencije razvijen je modul koji obuhvata podatke o polisama i štetama obaveznog osiguranja od autoodgovornosti, koji će služiti da se objedine, za nivo tržišta osiguranja Republike Srpske, svi dostavljeni podaci na godišnjem nivou od 2017. godine do dana dok postoji obaveza dostavljanja ovih podataka Agenciji. U ovom izvještajnom periodu započelo se sa prenosom dostavljenih podataka o polisama i štetama svih društava za osiguranje i filijala koja posluju na teritoriji Republike Srpske u odgovarajući modul novog informacionog sistema. Planirano je da se u narednom periodu nastavi sa aktivnostima formiranja objedinjenih baza podataka za nivo tržišta osiguranja Republike Srpske.

Pored navedenog i kontinuirane aktivnosti usmjerene na jačanje kapitala društava za osiguranje, poboljšanja obračuna i pokrića tehničkih rezervi, upravljanja troškovima, te adekvatno vrednovanje aktive i pasive zasnovano na međunarodnim računovodstvenim standardima, treba da na neposredan ili posredan način omoguće i bolje preduslove za liberalizaciju cijena/premija u obaveznom osiguranju od autoodgovornosti.

4.3. Informacioni sistem Agencije

Agencija je najveći dio svojih administrativnih, opštih i kadrovskih evidencija organizovala u elektronskom obliku i od 2023. godine je svoje evidencije unaprijedila uvođenjem Jedinstvenog integralnog informacionog sistema Agencije za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: JIIS).

³⁰ „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 37/24

Sve elektronske evidencije i registri su urađeni u skladu sa zakonima i podzakonskim aktima koji propisuju pojedine oblasti.

JiIS obuhvata: opšte poslove, vođenje registara, Informativni centar, provođenje funkcije nadzora, statistiku, informisanje javnosti (internet stranica Agencije sa izvodima iz registara) i dostavljanje izvještaja subjekata na tržištu osiguranja i sastoji se od sljedećih dijelova:

▪ **Dio JiIS-a namijenjen zaposlenima u Agenciji:**

1. Registri subjekata na tržištu osiguranja sa pregledima i izvještajima iz istih - podmoduli:
 - Registar ovlašćenih društava za osiguranje,
 - Registar ovlašćenih društava za osiguranje sa sjedištem u FBiH koja posluju putem filijale u Republici Srpskoj,
 - Registar društava za osiguranje sa sjedištem izvan BiH, a koja su osnovala filijale u Republici Srpskoj,
 - Registar ovlašćenih zastupnika u osiguranju - fizičkih lica
 - Podregistar zastupnika - fizičkih lica iz Republike Srpske, u kojem se registruju ovlašćeni zastupnici u osiguranju sa prebivalištem u Republici Srpskoj,
 - u okviru Podregistra zastupnika – fizičkih lica organizuje se Podregistar ovlašćenih zastupnika, fizičkih lica preduzetnika za zastupanje u osiguranju,
 - Podregistar zastupnika - fizičkih lica iz FBiH,
 - Registar društava za zastupanje u osiguranju
 - Podregistar društava za zastupanje iz Republike Srpske,
 - Podregistar društava za zastupanje iz FBiH,
 - Registar ovlašćenih posrednika u osiguranju i reosiguranju - fizičkih lica
 - Podregistar brokera - fizičkih lica iz Republike Srpske,
 - Podregistar brokera - fizičkih lica iz FBiH,
 - Registar brokerskih društava u osiguranju
 - Podregistar brokerskih društava iz Republike Srpske,
 - Podregistar brokerskih društava iz FBiH,
 - Registar društava za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom,
 - Registar dobrovoljnih penzijskih fondova,
 - Registar ovlašćenih aktuara i
 - Pregledi i izvještaji iz svih registara i podregistara.
2. Pisarnica - podmoduli:
 - Prijem pošte,
 - Protokol,
 - Izlazna pošta,
 - Zahtjev za revers,
 - Protokol Ombudsmana u osiguranju,
 - Evidencija sjednica upravnog odbora,
 - Evidencija sastanaka stručnog kolegijuma,
 - Evidencija planova rada službi,
 - Evidencija aktivnosti,

- Biblioteka,
- Pregledi i izvještaji iz svih podmodula.
- 3. Ulazne fakture, ugovori i prihodi - podmoduli:
 - Knjiga ulaznih faktura,
 - Ugovori,
 - Avansne uplate,
 - Početno stanje dobavljača,
 - Knjiga prihoda,
 - Pregledi i izvještaji iz svih podmodula.
- 4. Ljudski resursi - podmoduli:
 - Zaposleni,
 - Sistematizacija,
 - Evidencije iz oblasti radnih odnosa,
 - Pregledi i izvještaji iz svih podmodula.
- 5. Prekršajni nalozi i sudski sporovi - podmoduli:
 - Prekršajni nalozi,
 - Sudski sporovi,
 - Pregledi i izvještaji iz svih podmodula.
- 6. Stručni ispiti - podmoduli:
 - Evidencija edukacija,
 - Evidencija o stručnom ispitu,
 - Evidencija kandidata,
 - Evidencija priznatih ispita,
 - Pregledi i izvještaji iz svih podmodula.
- 7. Upravljanje dokumentima.
- 8. Nadzor subjekata na tržištu osiguranja – podmoduli:
 - Evidencija neposrednog nadzora Agencije,
 - Evidencija neposrednog nadzora Agencije za nadzor osiguranja FBiH,
 - Evidencija ulaganja,
 - Evidencija posrednog kontinuiranog nadzora,
 - Pregledi i izvještaji iz svih podmodula.
- 9. E-Forme - podmoduli:
 - Korisnici,
 - Subjekti,
 - Obrasci,
 - E-forme - izvještaji subjekata na tržištu osiguranja (dnevni, mjesečni, tromjesečni, polugodišnji i godišnji izvještaji),
 - Pregledi i izvještaji iz svih podmodula.
- 10. Podaci o polisama i štetama - podmoduli:
 - Osiguranje od autoodgovornosti - polise,
 - Osiguranje od autoodgovornosti - štete,
 - Osiguranje putnika u javnom prevozu od posljedica nesrećnog slučaja - polise,

- Osiguranje putnika u javnom prevozu od posljedica nesrećnog slučaja - štete,
 - Pregledi i izvještaji iz svih podmodula.
11. Administracija sistema - podmoduli:
- Korisnici,
 - Uloge,
 - Upravljanje obrascima,
 - Upravljanje notifikacijama,
 - Osnovni katalozi,
 - Šifarnici.
-
- **Dio JIIS-a koji se odnosi na izvještaje namijenjen zaposlenima u Agenciji:**
 1. BI (Business intelligence) izvještaji iz e-formi,
 2. Izvještaji - sadrži sve izvještaje iz svih modula na jednom mjestu.
 - **Dio JIIS-a namijenjen subjektima na tržištu osiguranja:**
 1. Elektronsko dostavljanje izvještaja subjekata na tržištu osiguranja.
 - **Dio JIIS-a namijenjen spoljnim korisnicima:**
 1. Informativni centar,
 2. Internet stranica Agencije sa izvodima iz registara.

U 2024. godini svi moduli su u upotrebi i konstantno se vrši usklađivanje svih aplikacija i izvještaja koje u svom poslovanju koristi Agencija sa promjenama zakona i podzakonskih akata, provjera ispravnosti rada sistema, ažuriranje sadržaja na internet stranici, administracija cjelokupnog sistema, kao i provođenje mjera informacione bezbjednosti.

4.4. Saradnja sa drugim institucijama

4.4.1. Saradnja sa domaćim institucijama

Nastavljena je saradnja, uspostavljena u prethodnim izvještajnim periodima, sa Ministarstvom finansija Republike Srpske i Ministarstvom za evropske integracije i međunarodnu saradnju Republike Srpske, a u vezi:

- izvještavanja o realizovanim mjerama i aktivnostima, u okviru izrade Priloga institucija u BiH za redovni godišnji izvještaj Evropske komisije o BiH u procesu Evropskih integracija za 2024. godinu,
- nastavka realizacije aktivnosti u okviru radnih grupa za evropske integracije, kroz identifikaciju pitanja koja će se postaviti Evropskoj komisiji u okviru eksplanatornog skriniga,
- pripreme dokumenta za diskusiju za sedmi sastanak Pododbora za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku i kroz izvještavanje na sastanku ovog pododbora,
- pripreme i ažuriranja dokumenta za diskusiju za sedmi sastanak Pododbora za unutrašnje tržište i konkurenciju, uključujući zaštitu zdravlja i potrošača, te kroz izvještavanje na sastanku ovog pododbora, kao i pripreme dokumenta za diskusiju za osmi sastanak ovog pododbora i

- izrade Plana usklađivanja zakonodavstva Republike Srpske sa pravnom tekovinom Evropske unije za period 2025 – 2027. godine.

Pored navedenog, saradnja sa Ministarstvom finansija Republike Srpske odvijala se i kroz aktivnosti Komiteta za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske, te dopunjavanje kvantitativnog upitnika u okviru procjene konkurentnosti u zemljama zapadnog Balkana „SEE Competitiveness Outlook 2024“, dostavljenim od strane Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD).

U okviru aktivnosti Komiteta za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske Agencija u kontinuitetu sarađuje sa Agencijom za bankarstvo Republike Srpske i Komisijom za hartije od vrijednosti Republike Srpske i to kroz razmjenu podataka i informacija neophodnih za provođenje nadzornih aktivnosti i usaglašavanje djelovanja u okviru procesa Evropskih integracija.

Putem svog predstavnika u Radnoj grupi za izvještavanje i implementaciju međunarodnih obaveza iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, imenovanog Rješenjem Vlade Republike Srpske broj: 04/1-012-2-3370/123 od 28.09.2023. godine, Agencija prati i izvještava o aktivnostima u vezi sa provođenjem međunarodnih obaveza iz ove oblasti koje proističu iz članstva u MONEYVAL komitetu eksperata za procjenu mjera za sprečavanje pranja novca Savjeta Evrope, pokrenute posebne procedure u okviru FATF Radne grupe za finansijske mjere protiv pranja novca, Konvencije Savjeta Evrope o pranju, traženju, zapljeni i oduzimanju prihoda stečenih kriminalom i finansiranjem terorizma i ostalih aktivnosti iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

U okviru svojih nadzornih aktivnosti, kroz prikupljanje i analizu podataka i informacija, Agencija prati provođenje Akcionog plana za borbu protiv finansiranja terorizma u BiH za period 2022-2024. godina, usvojenog od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine 30.03.2023. godine.

U skladu sa Zaključkom Vlade Republike Srpske broj: 04/1-012-2-656/23 od 23.02.2023. godine Predstavnicima Agencije su aktivno radili na pripremi Bosne i Hercegovine za peti krug evaluacije od strane MONEYVAL-a delegacije koja je održana u februaru 2024. godine. U toku je priprema izvještaja od strane MONEYVAL-a delegacije.

Takođe, predstavnici Agencije su indirektno bili uključeni, posredstvom predstavnika Ministarstva finansija Republike Srpske, u rad radne grupe imenovane od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za izradu zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti u dijelu koji reguliše oblast osiguranja. Zakon je usvojen i objavljen u Službenom glasniku BiH broj: 13/24 od 19.02.2024. godine i stupio je na snagu 27.02.2024. godine.

U cilju uspješne primjene propisa o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, predstavnik Agencije je učestvovao na radionici „Efikasno sprovođenje ciljanih finansijskih sankcija“ organizovanoj od strane Vijeća Evrope, održanoj u Sarajevu 29. i 30.04.2024. godine.

Saradnja sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Republike Srpske zasnivala se na dostavljanju informacija i podataka u skladu sa zakonom.

Saradnja Agencije sa drugim institucijama sektora osiguranja iz BiH zasnivala se na zakonom uspostavljenoj obavezi:

- dostavljanja statističkih podataka Agenciji za osiguranje u BiH, potrebnih za izradu biltena „Statistika tržišta osiguranja BiH“ i
- razmjene informacija, dobijenih u nadzoru poslovanja filijala društava sa sjedištem u drugom entitetu, sa Agencijom za nadzor osiguranja FBiH.

Takođe, Agencija je u saradnji sa Agencijom za osiguranje u BiH i Agencijom za nadzor osiguranja FBiH pripremila prijavu za TAIEX instrument tehničke pomoći na temu implementacija IFRS 9 i IFRS 17, koja je i odobrena, a što je detaljnije opisano u poglavlju 4.1. ovog izvještaja.

Pored navedenog, nastavljene su i aktivnosti saradnje Agencije sa Biroom zelene karte u BiH, u svrhu podrške realizaciji Multilateralnog garantnog sporazuma, kroz razmjenu podataka usaglašenu Protokolom o saradnji i razmjeni podataka i informacija između Agencije i Biroa zelene karte u BiH. Kroz aktivnosti saradnje identifikovana je potreba za potpisivanjem Aneksa navedenog protokola, vezano za uvođenje kategorije prenosivih registarskih tablica. U periodu izrade ovog izvještaja potpisan je Aneks Protokola o saradnji i razmjeni podataka i informacija između Agencije i Biroa zelene karte u BiH.

U ovom izvještajnom periodu ostvarena je saradnja sa Agencijom za posredničke, informatičke i finansijske usluge u okviru koje je potpisan i Ugovor o dostavljanju i korištenju podataka iz Jedinstvenog registra računa poslovnih subjekata. Na ovaj način Agencija je dobila mogućnost bržeg i jednostavnijeg pristupa podacima potrebnim za obavljanje aktivnosti iz svoje nadležnosti.

Saradnja sa Republičkim zavodom za statistiku Republike Srpske se ogledala u dostavljanju podataka o tržištu osiguranja Republike Srpske za statistički godišnjak, te kroz prisustvo na konferenciji pod nazivom: „Novembarski dani statistike“.

U okviru saradnje sa domaćim institucijama i strukovnim udruženjima, predstavnici Agencije su učestvovali na:

- VII savjetovanju iz prekršajno - pravne oblasti pod nazivom: „Aktuelne teme prekršajnog zakonodavstva u BiH“ u organizaciji Udruženja sudija Republike Srpske u saradnji sa Udruženjem sudija/sudaca u FBiH i Udruženjem sudija u BiH,
- seminaru na temu: Novo strukturisanje EU kroz osvrt na sektor osiguranja i uticaj DORA regulative na promjene u finansijskoj industriji" u organizaciji Centra za dijasporu Banja Luka,
- specijalističkoj radionici na temu: "Efektivno sprovođenje ciljanih finansijskih sankcija" u organizaciji Ministarstva sigurnosti BiH i Vijeća Evrope,
- konferenciji Susret osiguravača i reosiguravača Sarajevo 2024, na temu: „Štete u osiguranju i reosiguranju kao bitne determinante osiguranja“,
- regionalnoj aktuarskoj konferenciji CEE/SEE za 2024. godinu i 2. Kongresu "Actuaires du Monde" u organizaciji Agencije za nadzor osiguranja FBiH i Aktuarskog društva u BiH,
- Jahorina ekonomskom forumu 2024 pod nazivom: „Zapadni Balkan - dugoročni pravci razvoja“ u organizaciji Udruženja ekonomista „Ekonomska forum“,
- 4. konferenciji „D Days“ pod nazivom: „Aktuelne promjene u poslovanju finansijskog sektora - zelenije, digitalnije, odgovornije“ u organizaciji „Bam consult“ d.o.o Banja Luka uz podršku Agencije za bankarstvo Republike Srpske i Ministarstva finansija i trezora BiH,

- 28. Međunarodnom kongresu pod nazivom „Računovodstvo, revizija i finansije u funkciji jačanja otpornosti poslovnih entiteta“ u organizaciji Saveza računovođa i revizora Republike Srpske,
- konferenciji o sajber bezbjednosti na temu: „Obezbjedenje pristupa, podataka i aplikacija“ u organizaciji „4sec“ d.o.o,
- konferenciji pod nazivom: „Dani osiguranja Republike Srpske-DORS 2024“ u organizaciji Udruženja društava za osiguranje Privredne komore Republike Srpske.

4.4.2. *Saradnja sa inostranim institucijama*

U okviru saradnje sa inostranim supervizorima, u izvještajnom periodu, ostvarena je saradnja sa:

- Evropskim tijelom za nadzor osiguranja i penzionih fondova (eng. European Insurance and Occupational Pensions Authority - EIOPA), kroz učešće na konferenciji „EIOPA konferencija istočne saradnje“ (eng. EIOPA Eastern Cooperation Conference) i na vebinaru „Regulativa o digitalnoj operativnoj otpornosti“ (eng. Digital Operational Resilience Act-DORA),
- Centrom za reformu finansijskog izvještavanja Svjetske banke (eng. World Bank Center for Financial Reporting Reform) kroz virtuelno učešće na seminaru o izazovima implementacije IFRS 17 koji je organizovan u okviru programa Put u Evropu, Program računovodstvene reforme i institucionalnog jačanja za mala i srednja preduzeća (eng. Road to Europe Program of Accounting Reform and Institutional Strengthening for Small and Medium Enterprises - REPARIS for SMEs),
- Agencijom za nadzor osiguranja Republike Slovenije u okviru istraživanja o uticaju inflacije na profitabilnost industrije osiguranja u regionu centralne i istočne Evrope i Transkavkazije,
- Hrvatskom agencijom za nadzor finansijskih usluga (HANFA), kroz učešće na konferenciji na temu: "Budućnost mirovina: put prema većim primanjima u starosti", te
- Centralnom bankom Mađarske, kroz učešće na regionalnom seminaru centralne i istočne Evrope i Transkavkazije (CEET) na temu: „Fokus supervizije u narednim godinama: klimatske promjene, digitalne inovacije i Solventnost II“ organizovanim u saradnji sa Međunarodnom asocijacijom supervizora u osiguranju (IAIS).

Saradnja sa inostranim institucijama i strukovnim udruženjima ostvarivana je i putem učešća predstavnika Agencije:

- na 25. godišnjem savjetovanju na temu: „Dinamika - pravni okvir i trendovi osiguranja“ u organizaciji Udruženja za pravo osiguranja Srbije i Udruženja osiguravača Srbije,
- na 22. međunarodnom simpozijumu, u organizaciji Udruženja aktuara Srbije i Ekonomskog fakulteta u Beogradu, na temu: „Transformacija tržišta osiguranja - odgovori na nove izazove“,
- u popunjavanju upitnika o uslugama osiguranja dostavljenom od strane sekretarijata za srednjoevropski ugovor o slobodnoj trgovini (eng. Central European Free Trade Agreement - CEFTA),
- na 9. godišnjoj konferenciji u organizaciji Međunarodnog udruženja za istraživanje penzija (eng. International Pension Research Association - IPRA) kroz virtuelno prisustvo,

- na 27. Budvanskim pravničkim danima u organizaciji Saveza udruženja pravnika Srbije i Republike Srpske,
- na konferenciji „Hrvatski dani osiguranja 2024“ u organizaciji Hrvatskog ureda za osiguranje (HUO),
- na radionici „Supervizija bazirana na riziku sajber bezbjednosti“ u organizaciji Center of Excellence in Finance (CEF), Ljubljana, Slovenija, te
- na konferenciji srpski dani osiguranja pod nazivom: „Pustite juče...“ u organizaciji Udruženja osiguravača Srbije.

Agencija je, pored navedenog, aktivno učestvovala i u davanju komentara i primjedbi na publikaciju pod nazivom "Osiguranje i mogućnosti finansiranja rizika na Zapadnom Balkanu" u izdanju Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (eng. United Nations Development Programme - UNDP).

Agencija je u ovom izvještajnom periodu primljena u članstvo Međunarodne asocijacije supervizora u osiguranju (u daljem tekstu: IAIS). Nakon apliciranja u 2022. godini za članstvo u IAIS i naknadne komunikacije o statusu i nadležnostima, Agencija je obavještena da je postala punopravni član na vanrednoj godišnjoj skupštini IAIS, koja je održana u septembru 2024. godine. Status članstva Agencije u IAIS-u se može potvrditi i uvidom na listu članova IAIS, na njihovoj internet stranici: <https://www.iaisweb.org/about-the-iais/iais-members/>, na kojoj je Agencija navedena kao član ove međunarodne asocijacije. Članstvo u IAIS-u će olakšati dalju međunarodnu saradnju Agencije, te takođe predstavlja međunarodnu identifikaciju Agencije kao supervizora. Kao član IAIS-a, Agencija je u ovom izvještajnom periodu ostvarila saradnju kroz sljedeće aktivnosti:

- virtualno prisustvo na informacionoj sesiji za nove članove,
- virtualno učestvovanje na IAIS globalnom seminaru,
- odgovaranje na upite drugih finansijskih regulatora vezano za ograničenja ulaganja, te za minimalne kapitalne zahtjeve,
- popunjavanje IAIS ankete o politici sukoba interesa,
- pohađanje "on-line" kursa pod nazivom "FSI-IAIS Regulatory and Supervisory Training Online (FIRST ONE course)" i
- virtualno prisustvo na sastanku IAIS radne grupe za računovodstvo i reviziju.

Agencija je takođe u ovom izvještajnom periodu podnijela prijavu za članstvo u Međunarodnoj organizaciji penzijskih supervizora (u daljem tekstu: IOPS), koje okuplja supervizore privatnog penzijskog osiguranja. Agencija je dobila obavještenje da je na sastanku Izvršnog odbora IOPS-a, koji je održan 10. juna 2024. godine u Parizu, dobila status upravnog člana IOPS-a i pristup informacijama koje važe samo za članove. Status članstva se takođe može potvrditi i uvidom na listu članova IOPS, na njihovoj internet stranici: <https://www.iopsweb.org/membership/iops-members-observers.htm>. Kao član IOPS-a, Agencija je u ovom izvještajnom periodu ostvarila saradnju kroz sljedeće aktivnosti:

- virtualno učešće na zajedničkom sastanku sa OECD Radnom grupom za privatne penzije (eng. Working Party on Private Pensions – WPPP),
- odgovaranje na upit Hrvatske agencije za nadzor finansijskih usluga vezano za supervizorske naknade u dobrovoljnom penzijskom osiguranju,

- popunjavanje IOPS upitnika o investicijama dobrovoljnih penzijskih fondova i
- glasanje na generalnoj skupštini IOPS-a.

Provođene su aktivnosti usaglašavanja prijedloga Sporazuma o razumijevanju o međusobnoj saradnji i razmjeni informacija o sektoru osiguranja između Agencije, Agencije za nadzor osiguranja FBiH, Agencije za osiguranje u BiH i Hrvatske Agencije za nadzor finansijskih usluga. Upravni odbor Agencije je informisan o navedenim aktivnostima, te prihvatio informaciju uz zaključak da ne postoje zakonske prepreke za potpisivanje istog. Agencija za osiguranje u BiH je pokrenula proceduru pribavljanja odobrenja Predsjedništva Bosne i Hercegovine u skladu sa članom 4. Odluke o postupanju ministarstava, upravnih organizacija i drugih institucija Bosne i Hercegovine prilikom preduzimanja aktivnosti i pokretanja postupaka u području međunarodnih odnosa, koje imaju za cilj ostvarivanje međunarodne saradnje iz njihovog djelokruga rada³¹. U toku izrade ovog izvještaja, Agencija je obaviještena od strane Agencije za osiguranje u BiH, da Predsjedništvo BiH nije odobrilo potpisivanje navedenog sporazuma, gdje je za odobravanje istog bilo sporno pitanje potpisnika.

O aktivnostima međunarodne saradnje, Agencija je izvijestila Ministarstvo finansija Republike Srpske i Komitet za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske.

4.5. Edukacija i povećavanje javne svijesti o značaju osiguranja

Agencija je organizovala edukaciju i ispitni rok za polaganje stručnog ispita, koji je potreban za dobijanje ovlaštenja za obavljanje poslova zastupnika u osiguranju i brokera u osiguranju, i to jedan redovni i dva vanredna ispitna roka. Edukacija je obuhvatala program predviđen propisima, a stručni ispit je u redovnom roku položilo 35 kandidata, a u vanrednim rokovima 59 kandidata. Imena kandidata, koji su položili stručni ispit, objavljena su na internet stranici Agencije.

Zbog sve učestalijih napada i ugrožavanja bezbjednosti informacionih sistema, Agencija je, uz pomoć eksternog saradnika, organizovala savjetodavno edukativni program u vidu vebinara iz oblasti bezbjednosti poslovnih informacionih sistema. Vebinaru su prisustvovali predstavnici svih društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj. Cilj obuke je bio da se polaznici na što jednostavniji način, koristeći razumljivu terminologiju i prezentujući konkretne primjere, upoznaju sa pravilima ponašanja koja treba poštovati da bi se zaštitili od zlonamjernih aktivnosti na internetu (npr. hakerskih aktivnosti), koje mogu biti usmjerene na potpuno ili ograničeno onemogućavanje korišćenja informacionih sistema u odnosu na predviđeni način njegovog korišćenja.

U cilju edukacije i povećanja javne svijesti o značaju osiguranja realizovan je i savjetodavno-edukativni program - Zaštita potrošača u osiguranju. Svrha ovog programa je bila podizanje nivoa informisanosti građana Republike Srpske i Brčko Distrikta o značaju i potrebi osiguranja, društvenom i ekonomskom značaju osiguranja, te edukacija građana u slučaju nastanka osiguranih slučajeva i mehanizmima zaštite njihovih prava, kroz upoznavanje sa propisima i institucijama u oblasti zaštite potrošača u osiguranju. U okviru navedenog programa organizovano je nekoliko predavanja u auto školama i javnih tribina širom Republike Srpske, vršena je promocija prevencije

³¹ „Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj: 57/14

i zaštite potrošača u osiguranju kroz digitalne medije, te je uspostavljena specijalna telefonska linija putem koje su građani mogli postavljati upite, koji se odnose na oblast osiguranja.

U cilju uspješnije primjene propisa o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, Agencija prati i utvrđuje potrebe za edukacijom obveznika iz oblasti osiguranja, te u saradnji sa drugim institucijama Republike Srpske i strukovnim udruženjima organizuje seminare i radionice iz ove oblasti. Agencija je u saradnji sa Komisijom za hartije od vrijednosti Republike Srpske i Agencijom za bankarstvo Republike Srpske, 17.12.2024. godine organizovala webinar na temu: „Primjena propisa o sprečavanju pranja novca i finansiranje terorističkih aktivnosti u sektoru hartija od vrijednosti, faktoringa, usluga povezanih sa virtuelnim valutama, osiguranja, dobrovoljnog penzijskog osiguranja i mikrokreditnih organizacija“.

U svrhu ukazivanja na moguće pravce i pretpostavke očuvanja stabilnosti i razvoja djelatnosti osiguranja u aktuelnim tržišnim i makroekonomskim uslovima, direktor Agencije je u intervjuu za regionalni časopis „Svijet osiguranja“ predstavila tržište osiguranja Republike Srpske.

Agencija je, u ovom izvještajnom periodu pripremila informativni letak o dobrovoljnom penzijskom osiguranju, te informativni letak "Ombudsman u osiguranju – zaštita potrošača u osiguranju", koji će biti izdani i distribuisani u narednom periodu.

Informisanje učesnika na tržištu osiguranja i javnosti kontinuirano se obavlja i u okviru saradnje sa medijima, te putem internet stranice Agencije. Unaprijeđivanje internet stranice Agencije, započeto u prethodnom izvještajnom periodu, je nastavljeno, te se na njoj objavljuju sljedeći podaci:

- obračunata premija po vrstama osiguranja, po društvima za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i filijalama društava osiguranje iz FBiH, kao i na nivou tržišta, odnosno sektora osiguranja Republike Srpske,
- isplaćene štete po vrstama osiguranja, po društvima za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i filijalama društava osiguranje iz FBiH, kao i na nivou tržišta, odnosno sektora osiguranja Republike Srpske,
- podaci iz finansijskih izvještaja društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i
- ostali bitni statistički podaci sektora, odnosno tržišta osiguranja Republike Srpske (učesnici, struktura zaposlenih, koncentracija, obračunata premija po kanalima prodaje i sl).

Navedeni podaci su u ovom izvještajnom periodu postali dostupni i na internet stranici na engleskom jeziku, a u cilju predstavljanja i međunarodnog pozicioniranja Agencije i tržišta osiguranja Republike Srpske.